

**POLUGODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ
ZA PERIOD
OD 01.01. DO 30.06.2020. GODINE**

Sadržaj:

- 1. Izveštaj o poslovanju za period od 01.01. do 30.06.2020. godine**
- 2. Konsolidovani finansijski izveštaji za period od 01.01. do 30.06.2020. godine**
  - *Bilans stanja*
  - *Bilans uspeha*
  - *Izveštaj o ostalom rezultatu*
  - *Izveštaj o tokovima gotovine*
  - *Izveštaj o promenama na kapitalu*
  - *Napomene uz finansijske izveštaje*
- 3. Izjave lica odgovornih za sastavljanje finansijskih izveštaja**

**IZVEŠTAJ O POSLOVANJU NA KONSOLIDOVANOJ OSNOVI
ZA PERIOD ZAVRŠEN 30. JUNA 2020, GODINE**

SADRŽAJ:

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE	1
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA.....	4
3. ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI	16
4. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA	17
5. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU	18
6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA PRVO POLUGODIŠTE 2020. GODINE.....	19
7. IZLOŽENOST RIZICIMA	21
8. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA	24

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

• Uvod

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvata podatke za Erste Bank a. d. Novi Sad (u daljem tekstu Banka) i zavisnog društva S_Leasing doo Beograd. Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Banke i zavisnog društva (u daljem tekstu Grupa) sastavljen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu član 29 ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018).

Izveštaj o poslovanju je sastavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu član 29 ("Službeni glasnik RS", br. 73/2019).

Detaljniji prikaz poslovanja Banke dat je u Napomenama uz finansijske izveštaje na dan 30. juna 2020. godine.

• O Banci

Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Novosadska banka a.d. Novi Sad je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste GroupBank, (Erste Grupa) koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji. Od 1997. godine, Erste Grupa se razvija kao jedna od najvećih kompanija za pružanje finansijskih usluga u centralnoj i istočnoj Evropi, sa oko 47.500 zaposlenih, koja opslužuje oko 16,1 miliona klijenata u 2.355 filijala u 7 zemalja (Austriji, Češkoj Republici, Slovačkoj, Rumuniji, Mađarskoj, Hrvatskoj i Srbiji).

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG, Beč sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grad sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 7 poslovnih jedinica, 46 filijala, 34 ekspozitura i 2 šaltera.

Banka je na dan 30. juna 2020. godine imala 1.185 zaposlenih (31. decembra 2019. godine: 1.154 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

Članovi Upravnog odbora Banke na dan 30. juna 2020. godine su:

1. Ingo Bleier, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
2. David O'Mahony, član, Erste Group Bank AG, Beč
3. Hannes Frotzbacher, član Erste Group Bank AG, Beč
4. Georg Bucher, član, zamenik predsednika, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grad
5. Goran Pecikoza, nezavisan, Beograd,
6. Aleksandar Vlahović, član, nezavisan, Beograd

Članovi Izvršnog odbora Banke na dan 30. juna 2020. godine su:

1. Slavko Carić, Predsednik Izvršnog odbora
2. Jasna Terzić, Član Izvršnog odbora
3. Aleksandra Radić, Član Izvršnog odbora
4. Tomislav Stena, Član Izvršnog odbora

Članovi Odbora za reviziju na dan 30. juna 2020. godine su:

1. Mario Catasta, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
2. Georg Bucher, član, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grad
3. Aleksandar Vlahović, član, nezavisan, Beograd

Iznosi u ovom Izveštaju su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

S - Leasing doo Beograd je osnovan juna 2003. godine. Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu 18. juna 2003. godine, dok je kod Agencije za privredne registre registrovano rešenjem br. BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne banke Srbije br. 622 od 25. januara 2006. godine.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (nastavak)

U 2014. godini je došlo do promene u vlasničkoj strukturi osnovnog kapitala S-Leasinga te je Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad, Srbija je postala većinski vlasnik društva sa udelom od 75,0%, dok je Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija smanjila svoj udeo na 25,0%. Osnovni kapital Društva na dan 31. decembar. 2013. godine sastojao se od udela osnivača Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija (50,0%) i Immorent International Holding GmbH, Beč, Austrija (50,0%).

Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu u Ulici Milutina Milankovića 3a/7.

Društvo je na dan 30. juna 2020. godine imalo 50 zaposlenih (31. decembar 2019. godine: 45 zaposlenih).

Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384.

Članovi **Upravnog odbora Društva** su:

1. Slavko Carić, predsednik, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
2. Vladan Mihajličin, član, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
3. Georg Haslinger, član, Erste Group Bank AG Vienna
4. Marko Markić, član, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac
5. Daniel Kozel, član, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac

Članovi **Izvršnog odbora Društva** su:

1. Bojan Vračević, predsednik izvršnog odbora
2. Vuk Vučević, član izvršnog odbora

U 2014. godini Erste Bank a.d. Novi Sad, Srbija je na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH Beograd d.o.o. stekla 75% udela u osnovnom kapitalu kompanije S leasing d.o.o., Beograd.

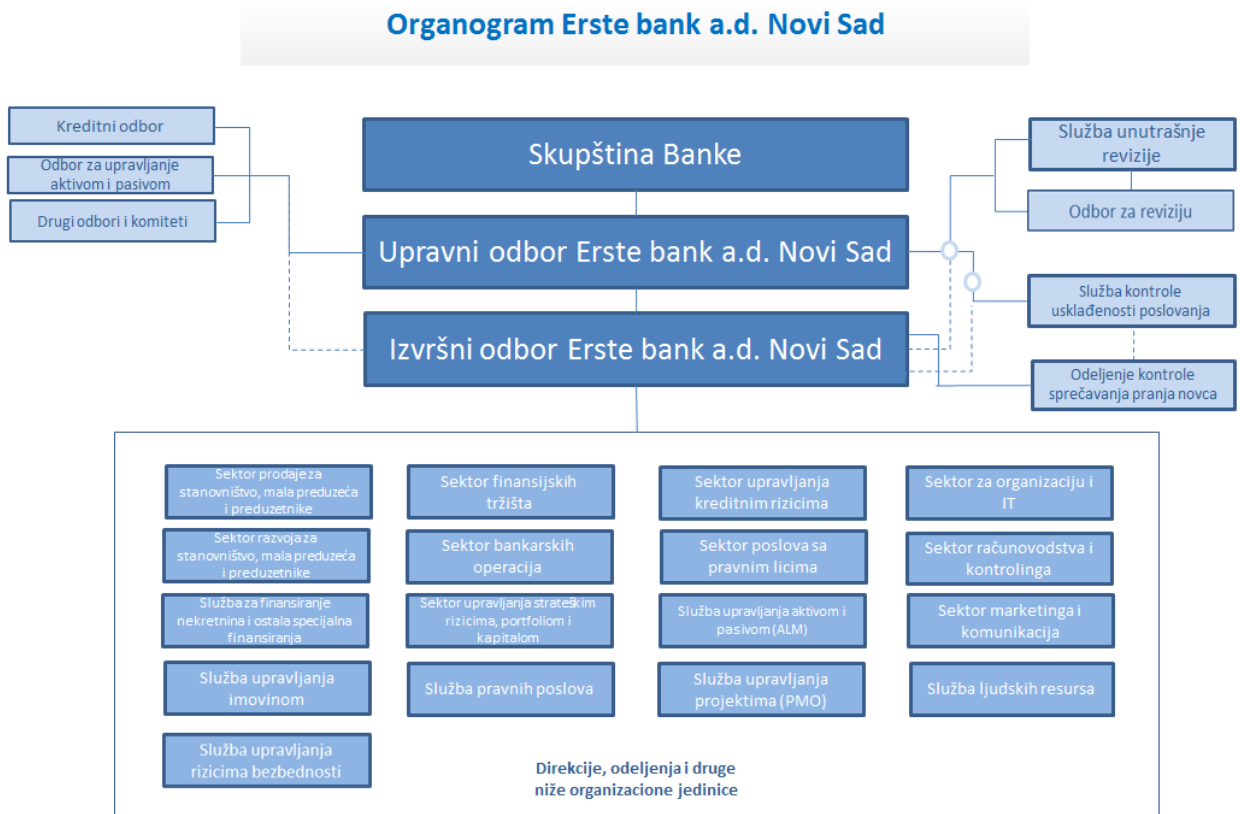
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvataju pojedinačne podatke Erste Bank a.d. Novi Sad i podatke zavisnog preduzeća S-Leasing d.o.o. Beograd. Erste Bank a.d. Novi Sad, kao matično preduzeće zavisnog preduzeća S-Leasing d.o.o., Beograd sastavlja konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju.

Iznosi u ovom Izveštaju su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

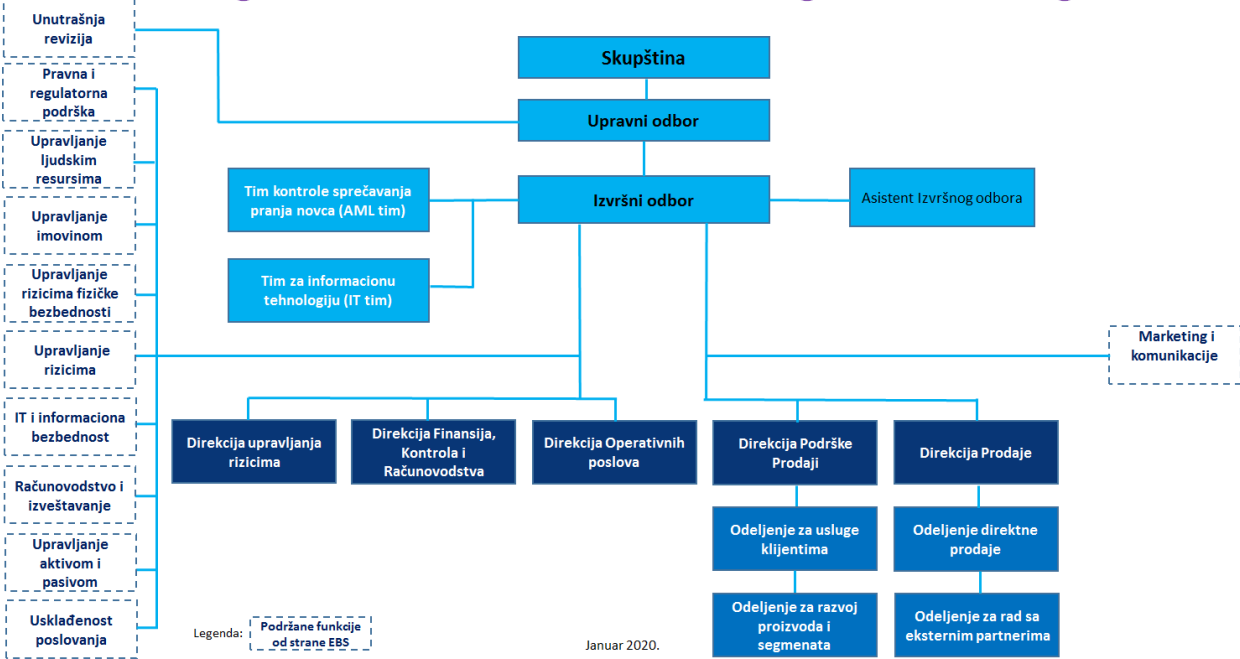
IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE (nastavak)

Organizaciona struktura Grupe je prikazana kako sledi:

Organizaciona šema S-Leasing d.o.o. Beograd

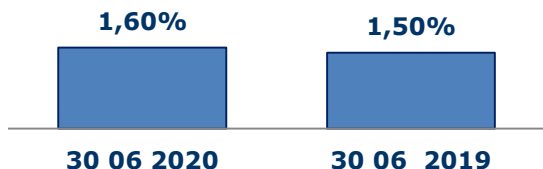

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA

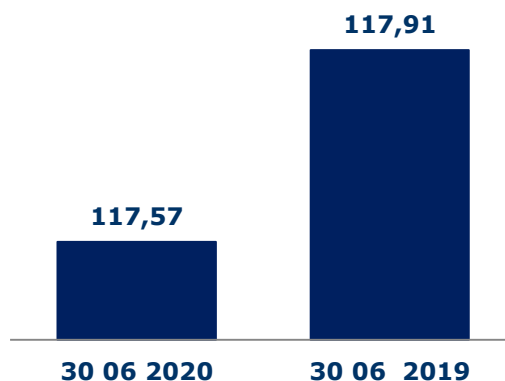
Makroekonomski uslovi poslovanja u toku 2020. godine

Kretanje inflacije

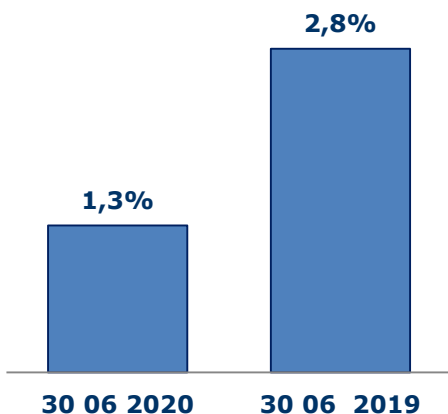
Inflacija se početkom 2020. godine kretala u granicama cilja ($3 \pm 1,5\%$), u period mart-maj je beležila vrednosti ispod ciljanih, da bi se u junu vratila u okvire ciljanih vrednosti. Stopa inflacije je u toku godine oscilirala u rasponima od 2,0% do 0,6% da bi na kraju prvog polugodišta ona iznosila 1,6%, dok je njena prosečna vrednost za 2020. godinu 1,4%. Prema projekciji, međugodišnja inflacija će do kraja perioda projekcije, tj. u narednoj godini, nastaviti da se kreće u granicama cilja.

Kretanje kursa dinara

U prvoj polovini 2020. godine dinar je apresirao u odnosu na evro, tako da je kurs dinara sa 117,59 koliko je iznosio početkom godine smanjen na 117,57 u junu 2020. Kurs dinara je takođe apresirao i u poređenju sa istim periodom prošle godine kada je iznosio 117,91.

Kretanje referentne stope

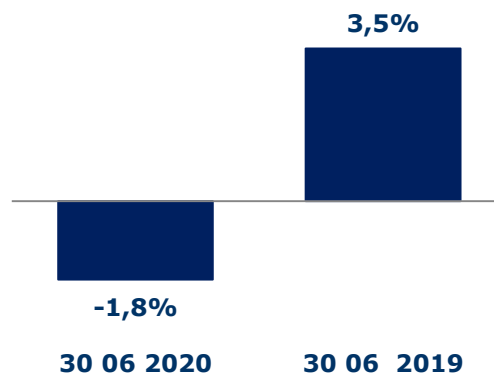

Referentna kamatna stopa NBS se u toku prve polovine 2020. godine kretala od 1,75% do 1,25%.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU**2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)****Makroekonomski uslovi poslovanja u toku 2020. godine (nastavak)**

Stopa rasta BDP-a beleži pad u odnosu na kraj 2019. kada je iznosio 4,2%, kao i u odnosu na Q2 2019. i negativnu vrednost na 30.jun 2020. godini od -1,8%. Očekuje se povratak BDP-a na pretkrizni nivo do kraja godine i održiv rast od oko 4% u srednjem roku.

Kretanje rasta BDP-a

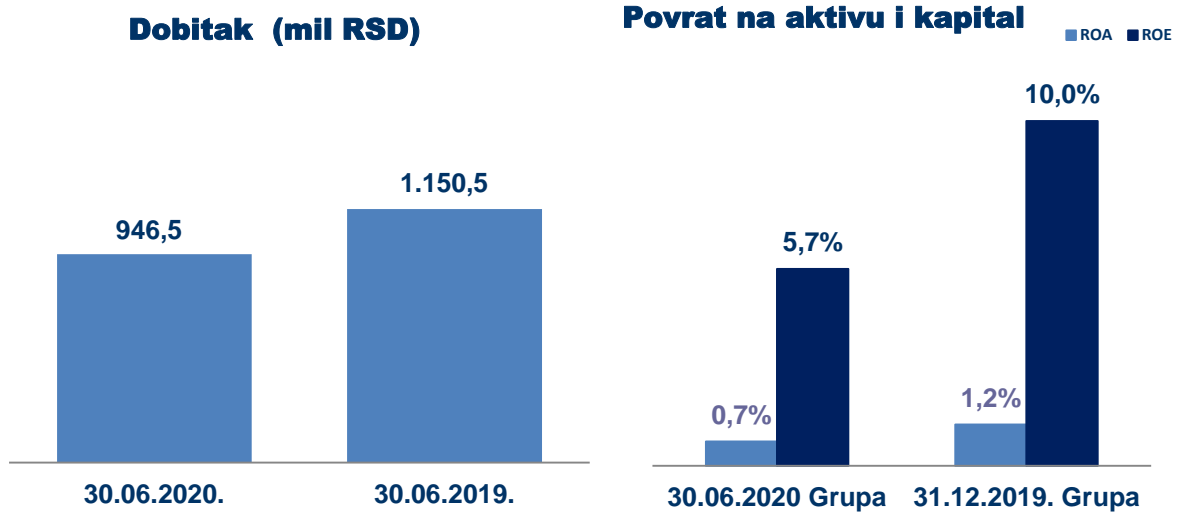
IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Pokazatelji poslovanja Grupe - uporedni podaci 30. juna 2020. i 30. juna 2019. godine
Bilans uspeha

Struktura bilansa uspeha za godinu završenu na dan 30. juna 2020. i 30. juna 2019. godine, sa procentima rasta u odnosu na prethodnu godinu, je sledeća:

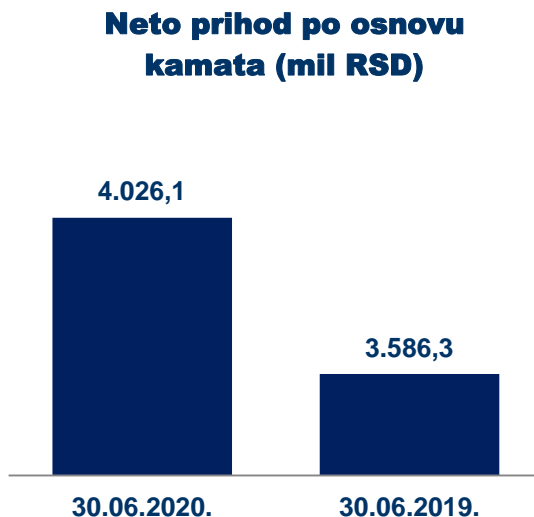
	U RSD hiljada				
	30.06.2020.	U %	31.12.2019.	U %	% rasta/pada
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	30.742.739	10,98	21.855.352	9,01	40,66
Potraživanja po osnovu derivata	404.974	0,14	346.899	0,14	16,74
Hartije od vrednosti	50.402.695	18,01	41.791.566	17,23	20,60
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	521.188	0,19	1.606.479	0,66	-67,56
Kredit i potraživanja od komitenata	192.668.685	68,83	171.568.590	70,74	12,30
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	0,00	118	0,00	0,00
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-
Nematerijalna ulaganja	739.078	0,26	683.397	0,28	8,15
Osnovna sredstva	3.021.927	1,08	3.076.169	1,27	-1,76
Tekuća poreska sredstva	193.680	0,07	229.409	0,09	-15,57
Odložena poreska sredstva	20.226	0,01	2.044	0,00	889,53
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	0,00	12.252	0,01	0,00
Ostala sredstva	1.192.289	0,43	1.348.380	0,56	-11,58
UKUPNA AKTIVA	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42
PASIVA					
Obaveze po osnovu derivata	359.990	0,13	250.039	0,10	43,97
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	84.356.623	30,14	71.909.427	29,65	17,31
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	150.600.823	53,80	126.407.953	52,12	19,14
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.510.384	1,25	3.512.691	1,45	100,00
Subordinirane obaveze	4.037.851	1,44	4.206.971	1,73	-4,02
Rezervisanja	828.641	0,30	758.606	0,31	9,23
Tekuće poreske obaveze	-	0,00	169.499	0,07	-100,00
Odložene poreske obaveze	11.268	0,00	13.365	0,01	-15,69
Ostale obaveze	3.226.942	1,15	3.153.824	1,30	2,32
UKUPNO OBAVEZE	246.932.522	88,22	210.382.375	86,75	17,37
KAPITAL					
Akcijski kapital	15.462.944	5,52	15.462.944	6,38	0,00
Dobitak	1.143.364	0,41	2.891.319	1,19	-60,46
Rezerve	16.264.575	5,81	13.681.971	5,64	18,88
Učešća bez prava kontrole	116.446	0,04	102.047	0,04	14,11
UKUPAN KAPITAL	32.987.329	11,78	32.138.280	13,25	2,64
UKUPNO PASIVA	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Pokazatelji poslovanja Grupe - uporedni podaci 30. juna 2020. i 30. juna 2019. godine

Grupa je u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine ostvarila neto dobitak od RSD 946.547 hiljada (u istom periodu 2019. godina: RSD 1.1501.460 hiljada), što predstavlja smanjenje od 17,72% u odnosu na prethodnu godinu.

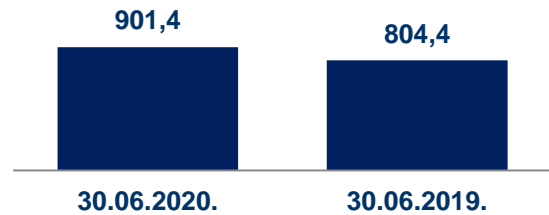
Prihodi od kamata u prvom polugodištu 2020. godine, iznose RSD 5.100.291 hiljada (u istom periodu 2019. godine: RSD 4.743.121 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 7,53%.

Rashodi kamata u prvom polugodištu 2020. godine, iznose RSD 1.074.161 hiljada (u istom periodu 2019. godine: RSD 1.156.860 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže pad od 7%.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU**3. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)****Neto prihod po osnovu naknada (mil RSD)**

Prihodi od naknada i provizija u prvom polugodištu 2020. godine, iznose RSD 1.457.468 hiljada (u istom periodu 2019. godine: RSD 1.328.939 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 9,74%.

Rashodi od naknada i provizija u prvom polugodištu 2020. godine, iznose RSD 556.088 hiljada (u istom periodu 2019. godine: RSD 524.540 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 6,01%.

U strukturi ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, pored kamate i naknade, najveće učešće imaju prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule, odnosno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. **Positivan neto efekat kursnih razlika** u prvom polugodištu 2020. godine, iznosi RSD 316.876 hiljada. **Negativan neto efekat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha** iznosi RSD 993.701 hiljada.

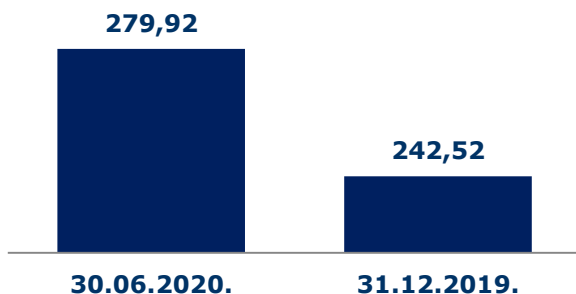
IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Bilans stanja

	30.06.2020.	U %	31.12.2019.	U %	U RSD hiljada % rasta/pada
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	30.742.739	10,98	21.855.352	9,01	40,66
Potraživanja po osnovu derivata	404.974	0,14	346.899	0,14	16,74
Hartije od vrednosti	50.402.695	18,01	41.791.566	17,23	20,60
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	521.188	0,19	1.606.479	0,66	(67,56)
Kredit i potraživanja od komitenata	192.668.685	68,83	171.568.590	70,74	12,30
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	0,00	118	0,00	0,00
Nematerijalna ulaganja	739.078	0,26	683.397	0,28	8,15
Osnovna sredstva	3.021.927	1,08	3.076.169	1,27	(1,76)
Tekuća poreska sredstva	193.680	0,07	229.409	0,09	(15,57)
Odložena poreska sredstva	20.226	0,01	2.044	0,00	100,00
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	0,00	12.252	0,00	0,00
Ostala sredstva	1.192.289	0,43	1.348.380	0,56	(11,58)
UKUPNA AKTIVA	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42
PASIVA					
Obaveze po osnovu derivata	359.990	0,13	250.039	0,10	43,97
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	84.356.623	30,14	71.909.427	29,65	17,31
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	150.600.823	53,80	126.407.953	52,12	19,14
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.510.384	1,25	3.512.691	1,45	(0,07)
Subordinirane obaveze	4.037.851	1,44	4.206.971	1,73	(4,02)
Rezervisanja	828.641	0,30	758.606	0,31	9,23
Tekuće poreske obaveze		0,00	169.499	0,07	(100,00)
Odložene poreske obaveze	11.268	0,00	13.365	0,01	(15,69)
Ostale obaveze	3.226.942	1,15	3.153.824	1,30	2,32
UKUPNO OBAVEZE	246.932.522	88,22	210.382.375	86,75	17,37
KAPITAL					
Akcijski kapital	15.462.944	5,52	15.462.944	6,38	0,00
Dobitak	1.143.364	0,41	2.891.319	1,19	(60,46)
Rezerve	16.264.575	5,81	13.681.971	5,64	18,88
UKUPAN KAPITAL	32.987.329	11,78	32.138.280	13,21	2,64
UKUPNO PASIVA	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

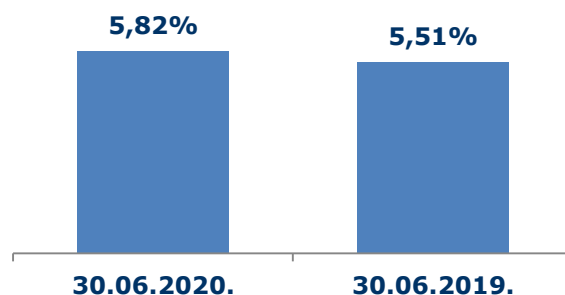
Kretanje bilansne aktive (mil RSD)

Ukupna **bilansna suma** Grupe na dan 30. juna 2020. godine iznosi RSD 279.919.851 hiljada i beleži rast u prvom polugodištu 2020. godini od 15,42% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Tržišno učešće aktive Grupe u odnosu na ukupnu aktivu bankarskog tržišta Srbije u prvom polugodištu 2020. godinr je 5,82%, dok je tržišno učešće Grupe u odnosu na ukupnu aktivu bankarskog tržišta Srbije u istom periodu 2019. godine bilo 5,51%.

Tržišno učešće bilansne aktive EBS

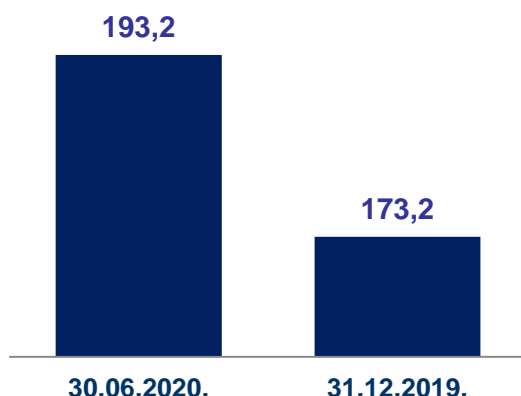

Gotovina i sredstva kod centralne banke u prvom polugodištu 2020. godine, iznose RSD 30.742.741 hiljada, i beleže rast od 40,66% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Potraživanja po osnovu derivata u prvom polugodištu 2020. godine iznose RSD 404.974 hiljada, imaju učešće u ukupnoj aktivni od 0,15% i beleže rast od 16,74% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Hartije od vrednosti u prvom polugodištu 2020. godine iznose RSD 50.402.695 hiljada, imaju učešće u ukupnoj aktivni od 18,86% i beleže rast od 21,36% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Ukupno dati krediti

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na dan 30. juna 2020. godine, iznose RSD 521.188 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 1.606.479 hiljada). Učestvuju sa 0,19% u ukupnoj aktivni Grupe (31. decembar 2019. godine: 0,66). Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija su na dan 30. juna 2020. godine smanjeni su za 67,56% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Kredit i potraživanja od komitenata na dan 30. juna 2020. godine, iznose RSD 192.668.685 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 170.568.590 hiljada). Učestvuju sa 68,83% u ukupnoj aktivni Grupe (31. decembar 2019. godine: 70,74). Krediti i potraživanja od komitenata su na dan 30. juna 2020. godine povećani za 12,20% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

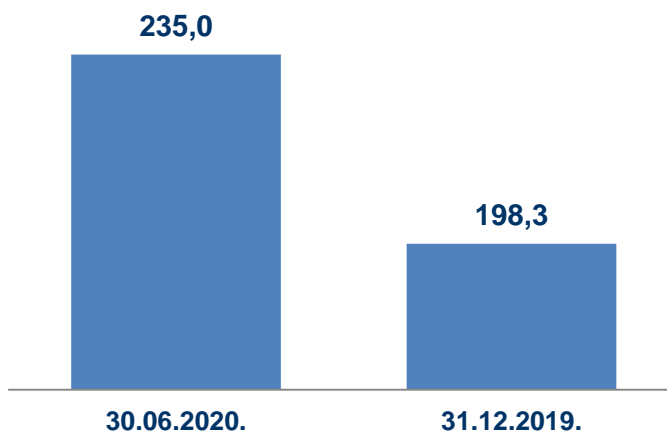
IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na dan 30. juna 2020. godine, iznose RSD 84.356.623 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 71.909.427 hiljada). Učestvuju sa 30,14% u ukupnoj aktivni Grupe (31. decembar 2019. godine: 29,65). Depoziti i ostale obaveze prema Grupama i drugim finansijskim organizacijama su na dan 30. juna 2020. godine povećani za 17,31% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na dan 30. juna 2020. godine, iznose RSD 150.600.823 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 126.407.953 hiljada). Učestvuju sa 53,80% u ukupnoj aktivni Grupe (31. decembar 2019. godine: 52,12). Depoziti i ostale obaveze prema komitentima su na dan 30. juna 2020. godine povećani za 19,14% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Ukupno primljeni depoziti

Ročna struktura bilansa stanja na dan 30. juna 2020. godine je povoljna. Trajni i dugoročni izvori finansiraju stalna sredstva i dugoročna sredstva.

Ukupan kapital Grupe na dan 30. juna 2020. godine iznosi RSD 32.987.329 hiljada (31. decembra 2019.: RSD 32.138.280 hiljada) i beleži porast od 2,64% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Dinarski i devizni podbilans Grupe na dan 30. juna 2020. i 31. decembra 2019. godine su:

	U RSD hiljada				
	30.06.2020.	U %	31.12.2019.	U %	% rasta/pada
AKTIVA					
Aktiva u dinarima	101.074.269	36,11	80.241.375	33,09	25,96
Aktiva u stranoj valuti	178.845.582	63,89	162.279.280	66,91	10,21
Ukupna aktiva	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42
PASIVA					
Pasiva u dinarima	105.102.550	37,55	89.634.993	36,96	17,26
Pasiva u stranoj valuti	174.817.301	62,45	152.885.662	63,04	14,35
Ukupna pasiva	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42

Dinarski podbilans aktive Grupe na dan 30. juna 2020. godine čini 36,11% ukupne aktive i beleži rast od 25,96% u odnosu na 31. decembra 2019. godine, dok dinarski podbilans pasive Grupe čini 37,55% ukupne pasive Grupe i beleži rast od 17,26% u odnosu na 31. decembra 2019. godine. Međutim, devizni podbilans aktive Grupe je i dalje značajniji i čini 63,89% aktive na dan 30. juna 2020. godine i beleži rast od 10,21% u odnosu na 31. decembar 2019. godine, dok je devizni podbilans pasive Grupe takođe značajan i čini 62,45% pasive na dan 30. juna 2020. godine, i beleži rast od 14,35% u odnosu na 31. decembra 2019. godine.

Kapital

Kapital Grupe na dan 30. juna 2020. iznosi RSD 32.987.329 hiljada (31. decembar 2019. godine: RSD 32.138.280 hiljada).

Struktura ukupnog kapitala prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada	
	30.06.2020.	31.12.2019.
Akcijski kapital – obične akcije /i/	12.909.000	12.909.000
Emisiona premija /ii/	2.553.944	2.553.944
Rezerve iz dobiti /iii/	15.634.895	12.955.128
Revalorizacione rezerve /iv/	629.680	726.842
Dobitak tekuće godine	1.143.364	2.891.319
Učešća bez prava kontrole	116.446	102.047
Stanje na dan 30. juna	32.987.329	32.138.280

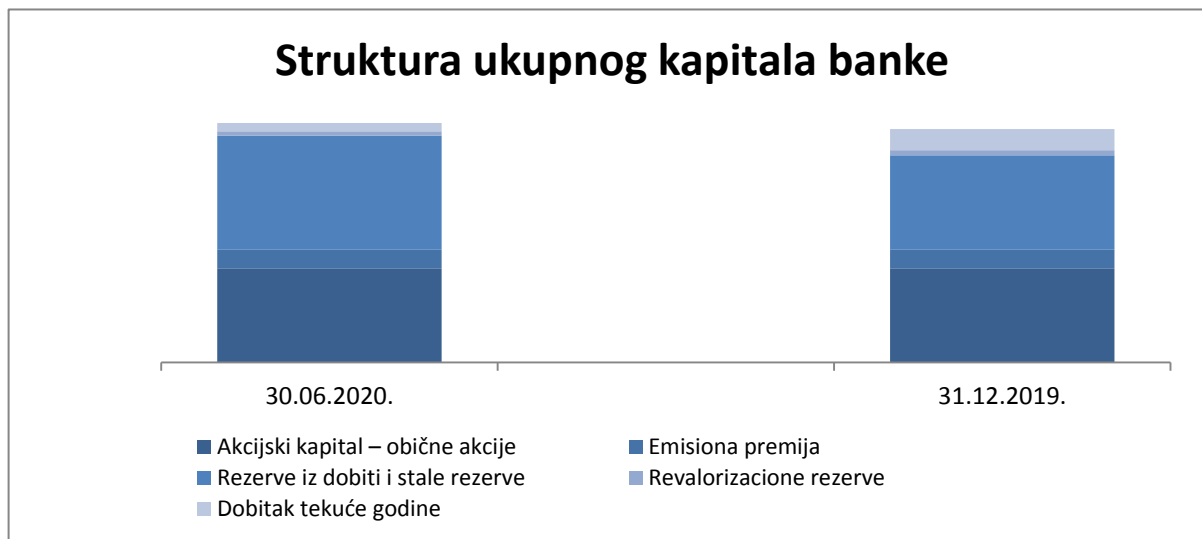
Na dan 30. juna 2020. godine, upisani i uplaćeni kapital Grupee se sastoji od 1.290.900 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 10.000 dinara (31. decembar 2019. godine: 1.290.900 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Kapital (nastavak)

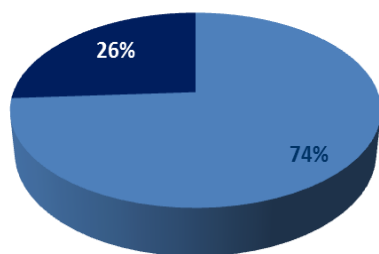
Ukupan kapital Grupe na dan 30. juna 2020. godine iznosi RSD 32.987.329 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 12.909.000 hiljada, emisijone premije u iznosu od RSD 2.553.944 hiljada, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi RSD 15.634.895 hiljada, revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD 629.680 hiljada i dobitka tekućeg period u iznosu od RSD 1.143.364 hiljada.

U trećem kvartalu 2019. godine Grupa je na osnovu Odluke Skupštine akcionara o izdavanju običnih akcija broj 214/2019-25v/1 od 28. juna 2019. godine realizovala 31. emisiju akcija bez javne ponude radi povećanja osnovnog akcijskog kapitala.

Broj emitovanih akcija je 286.900 komada od čega je Erste Group Bank AG otkupila 212.306 komada a Steiermärkische Bank je otkupila 74.594 komada. Nominalna vrednost pojedinačnih akcija iznosi RSD 10.000,00 a emisijona cena RSD 18.468,00

Nakon uspešne emisije ukupan osnovni kapital je uvećan za RSD 2.869.000 hiljada i iznosi RSD 12.909.000 hiljada od čega EGB AG je vlasnik 74% sa 955.266 akcija, a Steiermärkische Bank 26% sa 335.634 akcija.

Struktura akcionarskog kapitala

- Erste Group Banka AG
- Steiermärkische Bank und Sparkassen AG,

Većinski akcionar Banke je Erste Group Banka AG, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 30. juna 2020. godine.

Struktura akcionara Banke na dan 30. juna 2020. godine je sledeća:

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
Erste Group Banka AG, Beč	955.266	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	335.634	26,00
Ukupno	1.290.900	100.00

Kapital S-Leasinga je 75% u vlasništvu Erste bank ad Novi Sad a 25% u Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Društveno odgovorno poslovanje je prikazano za Grupu kao nosioca Grupe.

Erste Bank a.d. Novi Sad je članica Erste Grupe, finansijske institucije sa tradicijom dugom više od 200 godina, za koju od samog početka društveno odgovorno poslovanje predstavlja sastavni deo korporativne filozofije i dugoročne poslovne strategije. Osnovani smo kao prva štedionica u Austriji 1819. godine, sa dvojakim ciljem - da omogućimo „običnim“ ljudima pristup finansijskim uslugama i da podržimo društvene aktivnosti u zajednici u kojoj delujemo. U tom duhu poslujemo i danas.

Za Erste Banku društveno odgovorno poslovanje – DOP je strateško opredeljenje da svoje celokupno poslovanje realizuje kroz posebnu brigu i ulaganje u dugoročne i stabilne odnose sa ključnim stejkholderima, osluškujući njihove relevantne potrebe i razmatrajući njihove predloge. Grupa je iskreno opredeljena da aktivno i kontinuirano doprinosi razvoju i dobrobiti društva zahvaljujući kom i postoji, što dokazuje svojom DOP strategijom koja počiva na proaktivnoj dvosmernoj komunikaciji.

Strategija društveno odgovornog poslovanja Erste Bank a.d. Novi Sad, usvojena za period od 2015. do kraja 2021. godine, izrađena je na sledećim principima: povezanost sa osnovnim poslovanjem, uravnoteženost, holistički pristup i integrativni pristup, a sprovodi se kroz šest osnovnih oblasti sa jasno definisanim ciljevima, koje prati po jedna ključna tema u fokusu, kao i neke dodatne koje zajedno daju jasne smernice za konkretne programe, projekte i inicijative:

OBLAST	CILJ	PRIORITETNE TEME
Korporativno upravljanje GRI 102 Opšti podaci GRI 200 Ekonomske teme	Dalje unapređenje postojećih praksi dobrog korporativnog upravljanja	Transparentne prakse upravljanja Sprečavanje sukoba interesa Razvoj društveno odgovornog poslovanja kroz udružene inicijative
Odgovornost prema klijentima	Još čvršće integrisanje društvene odgovornosti u osnovno poslovanje	Odgovorno finansiranje Finansijska inkluzija Odgovorna komunikacija sa klijentima
Odgovornost u radnom okruženju	Dalji razvoj motivišućeg radnog okruženja, baziranog na pravima i potrebama zaposlenih	Razvoj i usavršavanje zaposlenih Bezbednost i zdravlje na radu Socijalna podrška zaposlenima
Odgovornost u lancu nabavke	Minimizovanje negativnih i maksimizovanje pozitivnih uticaja koje Grupa ostvaruje na društvo i životnu sredinu kroz lanac nabavke	Primena kriterijuma socijalnog okruženja u proceni dobavljača Primena kriterijuma zaštite životne sredine u proceni dobavljača
Odgovornost prema lokalnim zajednicama	Dalji razvoj lokalnih zajednica u svim relevantnim aspektima	Ulaganje u razvoj potencijala članova zajednica u kojima Grupa posluje Promocija korporativne i individualne filantropije

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

Odgovornost prema životnoj sredini	Doprinos očuvanju životne sredine minimizovanjem negativnih i maksimizovanjem pozitivnih uticaja koje Grupa ostvaruje	<p>Odgovorno upravljanje resursima</p> <p>Odgovorno finansiranje</p> <p>Podizanje svesti zaposlenih o zaštiti životne sredine</p>

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

• Društveno odgovorno poslovanje (nastavak)

Vrednosti koje su ukorenjene u poslovanje i za koje se zalažemo su podrška, odgovornost, poverenje, inovativnost i stvaranje.

Posebnu karakteristiku našeg angažovanja predstavljaju naponi koje ulažemo u promovisanje koncepta društveno odgovornog poslovanja u Srbiji, kako na sopstvenom primeru tako i kroz intenzivnu saradnju sa partnerima iz javnog i neprofitnog sektora. U skladu sa tom politikom, naša Grupa je jedan od osnivača i aktivnih članica inicijativa koje zastupaju društveno odgovorno poslovanje u Srbiji, poput Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija za Srbiju, Forum za odgovorno poslovanje, i sl.

Pored toga što želimo da budemo pouzdan partner privredi i stanovništvu, budući da smo dugoročno posvećeni tržištu Srbije, vidimo svoju ulogu u aktivnom i konstantnom doprinosu razvoju društva i kulture. Erste Banka posebnu pažnju posvećuje programima ulaganja u zajednicu. Tokom 2019. i prvog polugodišta 2020. godine Erste Grupa je kroz sponzorstva raznih programa iz oblasti kulture i umetnosti, popularizacije nauke, sporta, promocije preduzetništva (pre svega socijalnog i mikro preduzetništva) i program donacija Superste.net uložila u zajednice u kojima posluje približno 34,720 miliona dinara.

Kao finansijska institucija, Erste Banka povećanje finansijske pismenosti u društvu i finansijsku edukaciju smatra svojom primarnom odgovornošću. U martu 2019. godine pokrenuli smo sveobuhvatan, besplatan i nekomercijalan program finansijske edukacije #ErsteZnali, sa ciljem da građani Srbije donose dobre finansijske odluke. U realizaciju programa je tokom 2019. i prvog poluodita 2020. godine uloženo 3,713 miliona dinara. Prva u nizu aktivnosti bila je onlajn platforma za finansijsku edukaciju ErsteZnali.rs, koja je u prvih godinu dana postojanja zabeležila približno 180.000 jedinstvenih poseta. Organizovana je i serija edukativnih radionica „Sedam koraka dobrih finansijski“ širom Srbije u kojim je učestvovalo 360 građana. Uz podršku Banke, „Kreativni centar“ je objavio knjigu „Čuvari zmajevog blaga“ namenjenu finansijskom obrazovanju dece.

Erste Banka je u martu 2020. u saradnji sa poznatim „jutjuberom“ Dariom Kesegijem pokrenula edukativni serijal #ErsteZnali kako bi podigla nivo finansijske pismenosti mladih i podstakla ih da se više informišu o finansijama i bolje upravljaju svojim novcem. Do sada su obrađene sledeće teme: budžet, štednja, elektronsko bankarstvo i zaštita od prevara.

Jedan od najznačajnijih društveno odgovornih programa Grupe, koji je sada već integrisan u svakodnevno poslovanje je „Korak po korak“. U pitanju je program edukativne, finansijske, i mentorske podrške startapima, socijalnim preduzećima i organizacijama civilnog društva. Ovo je bio prvi korak u realizaciji programa socijalnog bankarstva u Srbiji, koji je Erste Grupa pokrenula u centralnoj i istočnoj Evropi (CIE) i Austriji, još 2016. godine kako bi podržala klijente koji su tradicionalno nedovoljno obuhvaćeni bankarskim uslugama: nove biznise, uključujući i početnike u preduzetništvu, socijalna preduzeća, organizacije civilnog društva, kao i lica u riziku od siromaštva. Od početka realizacije ovog programa do kraja prvog polugodišta 2020. godine 224 startap kompanije, socijalna preduzeća i organizacije civilnog društva je dobilo finansijsku, edukativnu i mentorsku podršku, kreirano je više od 300 i očuvano više od 100 radnih mesta, a plasirani su krediti u iznosu većem od 2,1 miliona evra. Svi korisnici našeg programa prošli su onlajn edukaciju na posebno za ove potrebe kreiranoj platformi. Tokom 2019. godine je, usled velikog odziva klijenata i povećanih potreba za mentorskim uslugama, uz podršku USAID-a udvostručen broj mentora koji učestvuju u programu, a uvedene su i nove oblasti mentorske podrške.

Kroz program donacija Superste.net u 2019. novčano i mentorski je podržano 11 projekata, samo fond za realizaciju nagrađenih projekata je bio 5,1 miliona dinara. Dodatnih 5,066 miliona dinara uloženo je u realizaciju programa (mentorska podrška, organizacija brojnih događaja i radionica). Tradicionalno, program je bio namenjen formalnim i neformalnim grupama, mladim aktivistima koji žele da se realizuju društveno odgovorne ideje i programe, projekte inspirisane savremenim izazovima društva u kojem žive, sa ciljem unapređenja kvaliteta života svojih zajednica.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

Da su mediji i javnost prepoznali značaj tema kojima je Erste Banka bila posvećena prošle godine svedoči i broj objava u medijima. O Erste Banci je ukupno zabeleženo 3370 medijskih objava u periodu januar 2019 – jun 2020. (prema kliping izveštajima i analizama Executive Group-a i Ninamedije).

Izveštavanje o društvenoj odgovornosti za nas je sastavni deo šireg procesa kom smo dugoročno posvećeni. Cilj nam je da našim mnogobrojnim stakeholderima na jasan i transparentan način predstavimo sve aktivnosti i inicijative koje smo realizovali u toku jedne godine, kao i da najavimo predstojeće planove i programe. Od 2008. godine redovno objavujemo godišnje izveštaje o društvenoj odgovornosti, a od 2011. godine smo kao prva Grupa i jedna od prvih kompanija u Srbiji izveštaj bazirali na međunarodno priznatim okvirima GRI (Global Reporting Initiative). Od 2013. godine Grupa je izveštaj o društvenoj odgovornosti proširila i unapredila uvođenjem indikatora koje je GRI definisao isključivo za finansijski sektor. Oslanjanjem na GRI Financial Services Sector Supplement (FSSS), Izveštaj o društvenoj odgovornosti Grupe je postao je relevantan izvor podataka i za međunarodne finansijske institucije sa kojima Grupa saraduje. Od 2018. godine Grupa je implementirala i najnovije GRI standarde kao i izveštavanje prema Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih nacija.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

• Društveno odgovorno poslovanje (nastavak)

Sve izveštaje Erste Banke o društvenoj odgovornosti možete naći na linku:

<https://www.erstebank.rs/sr/o-nama/drustveno-odgovorno-poslovanje>. Izveštaj o društvenoj odgovornosti Erste Banke za 2019. godinu objavljen je 26. jula 2020. godine na sajtu Banke.

3. ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI

Svojim dugogodišnjim strateškim pristupom zaštiti životne sredine, Banka se obavezala da će dosledno sprovesti definisane odgovorne prakse u ovoj oblasti, ali i da će ih kontinuirano unapređivati.

Banka kao uslužno preduzeće nije među većim zagađivačima životne sredine, ali nastoji da sagleda ključne rizike našeg poslovanja na životnu sredinu, sa ciljem da negativne uticaje umanjimo a pozitivne maksimizujemo.

Fokus delovanja Banke je na smanjenju negativnih uticaja i unapređenju dobrih ekološki prihvatljivih praksi u svakodnevnom poslovanju, pri čemu se, na strateškom nivou, pored važeće Strategije DOP, Banka oslanja na odgovarajuće dokumente kao što su Procedura za upravljanje otpadom i Načela upravljanja zaštitom životne sredine.

Obzirom da odgovorna upotreba resursa predstavlja primarni aspekt u okviru najznačajnijih uticaja Banke na životnu sredinu, Banka je uspostavila sisteme za precizno praćenje potrošnje energenata, a od 2015. godine i kroz implementiran softver „cr360“ kojim obradjuje uticaj na životnu sredinu u skladu sa svetskim standardima.

Iz godine u godinu, Erste Banka nastoji da prilagođavanjem i izgradnjom svojih poslovnih objekata u skladu sa ekološki prihvatljivim kriterijumima u što značajnijoj meri pruži svoj doprinos efikasnom i racionalnom korišćenju vode, energije i drugih resursa, kao i upotrebi obnovljivih i recikliranih materijala.

U skladu s tim ciljem Banka je do sada uredila 23 filijala kao i poslovni prostor koji koristi unutar kompleksa „Sirius“ u Beogradu i poslovni prostor unutar objekta Aleksandar zgrada u Novom Sadu, a od nedavno, Banka se snabdeva električnom energijom proizvedenom iz obnovljivih izvora energije. Pored toga što precizno prati i meri sve ključne parametre u vezi s potrošnjom resursa, Banka nastoji da pozitivno utiče na održivost i razvrstavanjem i predajom otpada na reciklažu.

Kako znatne količine papirnog otpada nastaju kao rezultat naših svakodневnih aktivnosti, Banka je usmerila svoje inicijative prvenstveno na smanjenje korišćenja papira, uvođenje sertifikovanog papira u upotrebu, kao i na reciklažu.

U 2020. godini u periodu od 01.01.2020. do 30.06.2020. u oblasti životne sredine zabeležili smo sledeći uticaj:

- Ukupna potrošnja energije (kWh/a) 2.944.630,37
  - Električna energija 1.155.393,49 kWh/a
  - Grejanje i hlađenje 1.789.239,89 kWh/a

Novi Sad, 15. avgusta 2020. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjvanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za prvo polugodište 2020. godine.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

5. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU

Erste Bank a.d. Novi Sad želi da ostane jedna od vodećih banaka u Srbiji koja pruža finansijske usluge fizičkim i pravnim licima. Ovaj cilj Grupa namerava da ostvari putem tri prioriteta koje je definisala Erste Grupa, a to su: visok kvalitet podataka, rast poslovanja u segmentu poslova sa stanovništvom i pravnim licima, kao i jasno upravljanje i rukovođenje.

U segmentu poslova sa stanovništvom, Erste Bank razvija dugoročnu saradnju sa klijentima stalnim unapređenjem proizvoda i usluga, snažnim prisustvom na domaćem tržištu preko mreže filijala i alternativnih kanala distribucije, sa ciljem ispunjenja potreba klijenata i većeg zadovoljstva zaposlenih, što treba da se reflektuje u unapređenju korisničkog iskustva, kontinuiranom i zdravom rastu, kao i u povećanju profitabilnosti.

U pogledu poslova sa pravnim licima, Grupa namerava da nastavi da bude pouzdan i dugotrajan partner sa svojim klijentima, što se može ostvariti visokim kvalitetom i diversifikacijom finansijskih usluga, kao i profesionalnim odnosom prema klijentima u ovom segmentu, što će dovesti do ostvarivanja što veće profitabilnosti sa što nižim rizikom.

Grupka kontinuirano, kroz Strategiju upravljanja rizicima, ali i drugim poslovnim strategijama, definiše ciljni profil izloženosti rizicima i strukture portfelja sa prevashodnim ciljem održivosti poslovanja na dugi rok, usklađenosti sa domaćim regulatornim zahtevima i usaglašenosti sa standardima Erste Grupe.

Uspeh Grupe uveliko zavisi i od poverenja koje naši klijenti, akcionari, naši zaposleni i javnost imaju u kapacitete rada i integritet Grupe, odnosno Erste Grupe. Ovo poverenje je zasnovano na usklađenosti poslovanja sa svim važećim zakonskim, regulatornim i internim propisima, kao i standardima Erste Grupe, ali i na poštovanju tržišnih standarda i pravila ponašanja u svim poslovnim aktivnostima Grupe.

Grupa vodi računa o stručnom osposobljavanju i usavršavanju svojih zaposlenih, a naročito onih koji obavljaju poslove identifikacije, merenja i praćenja rizika, uzimajući u obzir obim, vrstu i izloženost rizicima poslova koje Grupa obavlja, kao i rizični profil Grupe.

Erste Bank a.d. Novi Sad će nastaviti da pruža sveobuhvatnu podršku stanovništvu i privredi Srbije prilikom ostvarivanja njihovih finansijskih potreba i ciljeva. Principi poslovanja koji podrazumevaju fokusiranje na stalno poboljšanje usluge klijentima, te konstantno unapređivanje unutrašnje organizacije i efikasnosti, i ubuduće će činiti osnovu poslovanja Grupe.

Misija Banke:

Posvećeni smo poboljšanju kvaliteta života ljudi i zajednica tako što podstičemo finansijsku stabilnost, sigurnost i prosperitet - iskreno, pravedno i sa poštovanjem.

Naše vrednosti:

ODGOVORNOST

– preuzimamo odgovornost za razvoj Banke i nas samih

PODRŠKA

– slušamo, razumemo i pomažemo

POVERENJE

– držimo datu reč i gradimo kvalitetne odnose

INOVATIVNOST

– podstičemo novo i stalno unapređujemo postojeće

STVARANJE

– stvaramo vrednost za naše klijente, akcionare i nas same

Detaljna i precizna implementacija Strategije vrši se kroz Akcioni plan, godišnje budžete, Kreditne politike, Cenovne pravilnike i dr. dokumenta Banke.

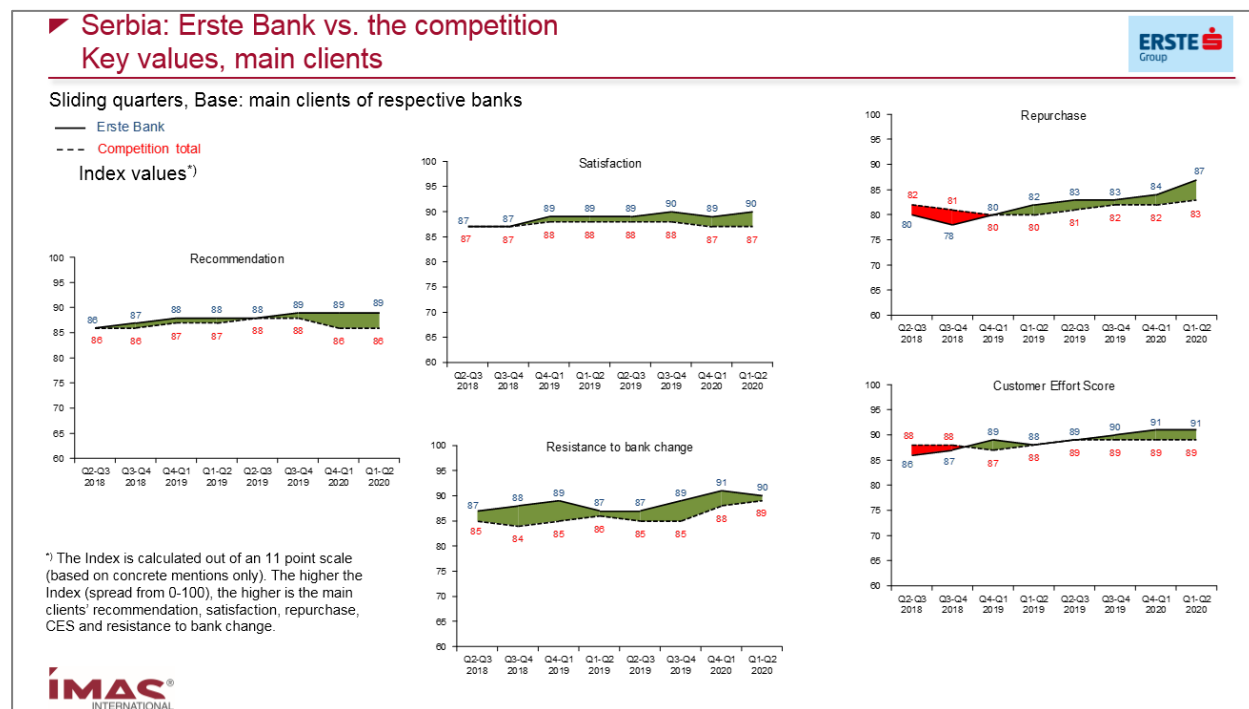
IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA PRVO POLUGODIŠTE 2020. GODINE

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoje su prikazane za Banku, kao nosioca Grupe.

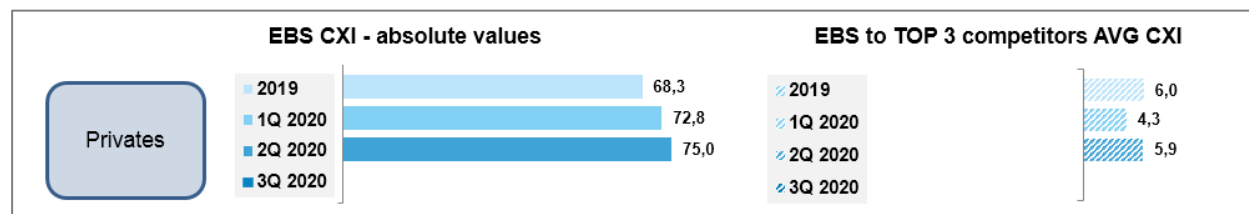
Banka je u toku 2020. godine nastavila da redovno sprovodi istraživanja tržišta i analizira rezultate kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja o nivou kvaliteta servisne usluge kako na nivou tržišta, tako i na nivou Banke i posebnih poslovnih jedinica banke. Uz angažovanje nezavisnih agencija za istraživanje tržišta sprovode se merenja i analize nivoa zadovoljstva i lojalnosti klijenata Erste Banke i drugih banaka, kao i kvalitet procesa u Erste banci.

Putem „**Banking Market Monitor**“ istraživanja Erste Banka meri 6 ključnih parametara kvaliteta usluge kako kod svojih klijenata, tako i kod klijenata konkurentskih banaka. Parametri kvaliteta usluge koji se mere su: poverenje, zadovoljstvo, preporuka, jednostavnost poslovanja sa bankom, ponovna kupovina i verovatnoća promene banke. **Na svih 6 posmatranih parametra kvaliteta usluge Erste Banka beleži rezultat koji je iznad proseka konkurencije.** Na ovaj način Erste Banka konstantno meri svoje performanse u odnosu na tržište, i kroz aktivnosti koje sprovodi na unapređenju iskustva klijenata radi na jačanju svoje pozicije među bankama liderima u domenu zadovoljstva klijenata.

Na osnovu rezultata dobijenih putem „**Banking Market Monitor**“ istraživanja Erste Banka računa indeks zadovoljstva klijenata – **CXI** (Customer Experience Index). Posmatrano na nivou banke (uključeni segment stanovništva) **Erste Banka je ostvarila rast u CXI i u prvom polugodištu 2020.** i ostvarila je rezultat od +5,9 u odnosu na Top 3 konkurenta.

Customer Experience Index –

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA PRVO POLUGODIŠTE 2020. GODINE (nastavak)

Erste Banka sprovodi i Istraživanje zadovoljstva klijenata pruženom uslugom odmah nakon određenog događaja (**event-triggered istraživanja**). Događaji koje posmatramo su otvaranje računa (dinarski i devizni), polaganje depozita, odobrenje keš kredita, odobrenje stambenog kredita i odobrenje kredita za mala preduzeća i preduzetnike. U roku od nedelju dana nakon što je klijentu pružena jedna od gore navedenih proizvoda/usluga **pružamo im mogućnost da odmah, direktno iskažu svoje (ne)zadovoljstvo uslugom** i time nam pomognu da unapredimo naš kvalitet usluge. Na nedeljnom nivou Erste Grupa prati odgovore klijenata i reaguje na adekvatan način.

Podršku klijentima Grupa pruža svojim klijentima i kroz svoj napredni sistem upravljanja i rešavanja prigovora u kojem je kvalitet rešavanja prigovora na prvom mestu. I u 2020. godini Grupa se izdvaja od konkurencije po brzini rešavanja prigovora. Na osnovu analize i merenja u toku 2020. godine za drugi kvartal 88,45% prigovora je rešeno u roku od 7 dana. Cilj Grupe je konstantno unapređenje kvaliteta servisne usluge po kojoj je Grupa prepoznata kao vodeća Grupa bankarskom tržištu Srbije.

BRZINA REŠAVANJA PRIGOVORA, REKLAMACIJA I PRITUŽBI NA SERVISNU USLUGU NA NIVOU BANKE				
U PERIODU OD 01.04. DO 30.06.2020. GODINE				
Do 24h	Do 7 dana	Do 30 dana	Preko 30 dana	Ukupno
65,55%	22,9%	9,19%	2,36%	100%

Napomena: u okviru S Leasinga / S Renta nije bilo pisanih prigovora u prvom polugodištu 2020. godine.

Uz kontinuirano proučavanje potreba i očekivanja klijenata, Grupa u okviru svoje organizacije sistemski meri i unapređuje zadovoljstvo klijenata i koristi ga kao stalni alat za unapređenje kvaliteta internih procesa i servisne usluge.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

7. IZLOŽENOST RIZICIMA

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci/Grupi. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke/Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka/Grupa voljna da prihvati kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke/Grupe prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke/Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke/Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke/Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke/Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke/Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata;

Banka/ Grupa adekvatno identifikuje rizike kojima je izložena i u skladu sa tim sprovodi aktivnosti upravljanja istim, nastojeći da ih izbegne ili svede u prihvatljive okvire.

Upravljanje rizicima u Banci u prvom polugodištu 2020. godine sprovedeno je uspešno što se pre svega ogleda u pravovremenom izdvajanju dodatnih rezervacija za očekivane gubitke koji će nastati usled COVID19 krize, zatim usaglašenosti poslovanja sa regulatornim zahtevima za moratorijum, definisanim politikama i procedurama za upravljanje rizicima kao i njihovom kontinuiranom poboljšanju, stalnom fokusu Upravnog i Izvršnog odbora na kvalitetnom upravljanju rizicima, korišćenju savremene tehnologije u radu Grupe i njenom kontinuiranom unapređenju, kao i usvojenoj kulturi upravljanja rizicima od strane zaposlenih u Banci.

Prema poslednjoj sprovedenoj analizi procene materijalne značajnosti, Grupa je u svom poslovanju izložena sledećim materijalno značajnim rizicima:

- Kreditni rizik (uključujući rizik neizmirenja obaveza, kreditno-kamatni rizik, rizik koncentracije kreditnog rizika i kreditno-devizni rizik);
- Tržišni rizik u knjizi trgovanja;
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- Operativni rizik;
- Rizik likvidnosti;
- Strateški rizik;
- Rizik usklađenosti poslovanja (eng. *Compliance Risk*);
- Reputacioni rizik;
- Makroekonomski rizik (transverzalni rizik koji se odražava na sve prethodno navedene tipove rizika).

Bez obzira što Grupa obračunava kapitalne zahteve prema Stubu 1 i Stubu 2 za devizni rizik, rizik druge ugovorne strane i rezidualni rizik, isti nisu ocenjeni kao materijalno značajni rizici u okviru poslednje sprovedene procene materijalne značajnosti rizika.

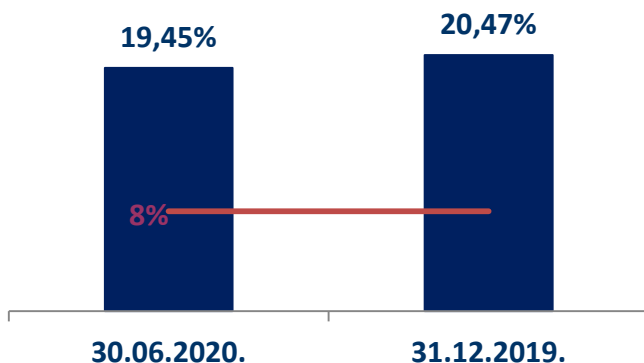
IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

7. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Za materijalno značajne rizike (osim onih rizika koji se u okviru za upravljanje rizicima uključuju kroz precizno uspostavljen sistem praćenja i limita ili kroz stres testiranje) Grupa kvartalno sprovodi procenu interne adekvatnosti kapitala u skladu sa relevantnim metodologijama i standardima prilikom računanja kapitalnih zahteva i internog kapitala koji Banci stoji na raspolaganju za apsorbovanje tih rizika.

Pored toga, Banka/ Grupa kontinuirano na osnovu NBS odluke iz oblasti adekvatnosti kapitala obračunava kapitalne zahteve i kapital prilikom računanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. U skladu sa navedenim, kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i za rizik izmirenja/ isporuke po osnovu slobodnih isporuka se obračunava prema standardizovanom pristupu kao i kapitalni zahtev za cenovni rizik uz primenu metoda dospeća i kapitalni zahtev za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora i kapitalni zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti primenom standardizovanog pristupa.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala

Adekvatnost kapitala izračunata je kao odnos regulatornog kapitala i rizične aktive, na dan 30. juna 2020. godine. Grupa je dužna da održava minimalne pokazatelje adekvatnosti kapitala propisane od strane Narodne banke Srbije (8% za adekvatnost kapitala, 6% za adekvatnost osnovnog kapitala i 4,5% za adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala), kao i da ispunjava zahteva za kombinovani zaštitni sloj kapitala. Pored zahteva definisanih u vidu minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala i zaštitnih slojeva kapitala, Grupa je u obavezi da ispunjava i dodatni regulatorni minimalni kapitalni zahtev, definisan u procesu sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe na dan 30. juna 2020. godine iznosi 19,45%. Osnovi pokazatelj adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 20,47%.

Likvidnost Grupe se prati i kontroliše kroz obezbeđenje kontinuirane sposobnosti Grupe da se obezbede likvidna sredstva za isplatu depozita klijenata, finansiranje rasta aktive i operativnog poslovanja, kao i za izmirenje ostalih ugovornih obaveza. **Banka** je tokom prvog polugodišta 2020. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom iznad zakonom propisanog nivoa.

Banka/Grupa svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom promene kamatnih stopa Grupa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Erste Group-e AG, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Devizna pozicija Banke/Grupe kao rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa, je u toku prvog polugodišta 2020. godine bila ispod maksimalno propisanog nivoa otvorene devizne pozicije. Pokazatelj deviznog rizika Banke na dan 30. juna 2020. godine iznosi 0,48% kapitala Banke, što je znatno ispod propisanog maksimuma od 20% kapitala.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

7. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Pokazatelji poslovanja Banke/Grupe – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Grupa je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. U prvom polugodištu 2020. godine, Grupa je kontinuirano ostvarivala propisane pokazatelje poslovanja.

Pokazatelji poslovanja	Propisani	30.06.2020.	31.12.2019.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 296.198.395	EUR 283.782.619
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	19,45	20,47
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	17,43	18,22
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	17,43	18,22
5. Ulaganja Grupe	Maksimum 60%	8,81	9,36
6. Izloženost prema licima povezanim sa Grupom	Maksimum 25%	5,27	8,71
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	37,85	21,66
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	1,27	1,49
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,23	1,38
9. PPLA	Minimum 100%	134,81	197,37
10. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0,43	0,38
11. Izloženosti Grupe prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	12,18	12,95
12. Ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,08	0,08

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

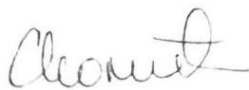
8. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima. Banka/Grupa ulazi u odnose sa matičnim pravnim licem – većinskim akcionarom Erste Group Banka AG, drugim akcionarom i ostalim članicama Erste grupe. Na dan 30. juna 2020. godine, zbir neto izloženosti prema licima povezanim sa Grupom iznosi 5,27% kapitala Grupe.

Banka/Grupa licima povezanim sa Bankom/Grupom nije odobravalala uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih licima koja nisu povezana sa Bankom/Grupom, u skladu sa članom 37. Zakona o bankama.

Novi Sad, 28. avgusta 2020. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

**KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA PERIOD ZAVRŠEN 30. JUNA 2020.**

Sadržaj

	<u>Strana</u>
Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 1. januara 2020. do 30. juna 2020. godine	2
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 1. januara 2020. do 30. juna 2020. godine	3
Konsolidovani bilans stanja na dan 30. juna 2020. godine	4
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 1. januara 2020. do 30. juna 2020. godine	5
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 1. januara 2020. do 30. juna 2020. godine	6
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završila 30. juna 2020. godine	7-74

BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2020. DO 30. JUNA 2020. GODINE*(u hiljadama dinara)*

POZICIJA	U periodu završenom 30. juna 2020.	U periodu završenom 30. juna 2019.
Prihodi od kamata	5.100.291	4.743.121
Rashodi od kamata	(1.074.161)	(1.156.860)
Neto prihod po osnovu kamata	4.026.130	3.586.261
Prihodi od naknada i provizija	1.457.468	1.328.939
Rashodi naknada i provizija	(556.088)	(524.540)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	901.380	804.399
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti rinansijskih instrumenata	-	162.783
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti rinansijskih instrumenata	(99.163)	-
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	39.136	-
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	(6.723)
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	602	1.017
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	316.876	182.715
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(993.701)	(211.566)
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(1.546)	(8.125)
Ostali poslovni prihodi	25.622	32.706
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	4.215.336	4.543.467
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1.166.169)	(1.137.614)
Troškovi amortizacije	(315.055)	(257.897)
Ostali prihodi	115.350	213.726
Ostali rashodi	(1.899.888)	(2.133.476)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	949.574	1.228.206
Porez na dobitak	(11.268)	(90.986)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	8.241	13.240
DOBITAK NAKON OPEREZIVANJA	946.547	1.150.460
Dobitak koji pripada matičnom entitetu	931.850	1.135.724
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prva kontrole	14.698	14.736

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. avgusta 2020. godine

_____
 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

_____
 Jasna Terzić
 Član Izvršnog
 odbora

_____
 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU U PERIODU OD 1. JANUARA 2020. DO 30. JUNA 2020. GODINE

POZICIJA	Napomena	<i>(u hiljadama dinara)</i>	
		U periodu završenom 30. juna 2020.	U periodu završenom 30. juna 2019.
DOBITAK	34	946.547	1.150.460
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici/(gubici)		-	-
Pozitivni/Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		2.225	20.552
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni/negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		(116.929)	60.163
Dobitak/gGubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		17.205	(12.108)
Ukupan ostali rezultat perioda		(97.499)	68.607
UKUPAN REZULTAT PERIODA		849.049	1.219.067

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. avgusta 2020. godine

_____
Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

_____
Jasna Terzić
Član Izvršnog
odbora

_____
Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 30. JUNA 2020. GODINE*(u hiljadama dinara)*

<u>AKTIVA</u>	<u>30.06.2020.</u>	<u>31.12.2019.</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	30.742.739	21.855.352
Potraživanja po osnovu derivata	404.974	346.899
Hartije od vrednosti	50.402.695	41.791.566
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	521.188	1.606.479
Kredit i potraživanja od komitenata	192.668.685	171.568.590
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
Nematerijalna ulaganja	739.078	683.397
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.021.927	3.076.169
Tekuća poreska sredstva	193.680	229.409
Odložena poreska sredstva	20.226	2.044
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	12.252
Ostala sredstva	1.192.289	1.348.380
UKUPNO AKTIVA	<u>279.919.851</u>	<u>242.520.655</u>
<u>PASIVA</u>		
OBAVEZE		
Obaveze po osnovu derivata	359.990	250.039
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	84.356.623	71.909.427
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	150.600.823	126.407.953
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.510.384	3.512.691
Subordinirane obaveze	4.037.851	4.206.971
Rezervisanja	828.641	758.606
Tekuće poreske obaveze	-	169.499
Odložene poreske obaveze	11.268	13.365
Ostale obaveze	3.226.942	3.153.824
UKUPNO OBAVEZE	<u>246.932.522</u>	<u>210.382.375</u>
Kapital		
Akcijski kapital	15.462.944	15.462.944
Dobitak	1.143.364	2.891.319
Rezerve	16.264.575	13.681.971
Učešća bez prava kontrole	116.446	102.047
UKUPNO KAPITAL	<u>32.987.329</u>	<u>32.138.281</u>
UKUPNO PASIVA	<u>279.919.851</u>	<u>242.520.656</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. avgusta 2020. godine

_____
 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

_____
 Jasna Terzić
 Član Izvršnog
 odbora

_____
 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA 2020. DO 30. JUNA 2020. GODINE

	<i>(u hiljadama dinara)</i>							
	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno	Manjinski interes	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	10.040.000	124.475	10.036.645	513.700	3.057.163	23.771.983	77.914	23.849.897
Dokapitalizacija	2.869.000	2.429.469	-	-	-	5.298.469		5.298.469
Ukupan ostali rezultat perioda	-	-	-	213.141	-	213.141	(158)	212.983
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.752.639	2.752.639	24.291	2.776.930
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.918.483	-	(2.918.483)	-		-
Stanje na dan 31. decembar 2019. godine	12.909.000	2.553.944	12.955.129	726.841	2.891.319	32.036.233	102.047	32.138.280
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	12.909.000	2.553.944	12.955.129	726.841	2.891.319	32.036.233	102.047	32.138.280
Ukupan ostali rezultat perioda	-	-	0	(97.161)	-	(97.161)	(336)	(97.497)
Dobitak tekuće godine	-	-	0	-	931.812	931.812	14.735	946.547
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.679.766	-	(2.679.766)	-		-
Stanje na dan 30. jun 2020. godine	12.909.000	2.553.944	15.634.895	629.680	1.143.365	32.870.885	116.446	32.987.329

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. avgusta 2020. godine

_____
Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

_____
Jasna Terzić
Član Izvršnog
odbora

_____
Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 1. JANUARA 2020. DO 30. JUNA 2020. GODINE

	U periodu završenom 30. juna 2020.	(u RSD hiljada) U periodu završenom 30. juna 2019.
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.813.753	6.133.777
Prilivi od kamata	5.201.881	4.590.485
Prilivi od naknada	1.451.713	1.309.768
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	148.372	214.132
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	11.787	19.392
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.347.171	4.264.603
Odlivi po osnovu kamata	1.051.352	1.065.595
Odlivi po osnovu naknada	550.769	517.707
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	991.377	919.605
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	260.102	190.005
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	3.493.571	1.571.691
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	466.581	1.869.174
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	29.658.027	7.947.095
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	29.658.027	7.947.095
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	31.847.880	10.592.336
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	22.656.612	3.966.593
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	9.191.268	6.625.743
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	1.723.273	776.067
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	1.723.273	959.578
Plaćeni porez na dobit		183.511
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	1.161.996	236.642
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	247.112	236.642
Postali prilivi iz aktivnosti investiranja	914.884	
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	1.395.364	208.143
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganje, nekretnina, postrojenja i opreme	422.210	208.143
Postali odlivi iz aktivnosti investiranja	973.153	
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-233.367	28.499
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	9.844.453	7.018.894
Prilivi po osnovu uzetih kredita	9.844.453	3.518.894
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	-	3.500.000
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	2.057.327	320.835
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	169.119	180.178
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	1.790.622	
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	97.586	140.657
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	7.787.125	6.698.059
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	47.478.228	21.336.408
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	41.647.742	15.569.428
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	5.830.486	5.766.980
NETO SMANJENJE GOTOVINE	-	-
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	9.763.167	8.461.312
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	6.129.482	2.477.088
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	5.812.521	2.293.908
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	15.910.614	14.411.472

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. avgusta 2020. godine

_____
 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

_____
 Jasna Terzić
 Član Izvršnog
 odbora

_____
 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 Odbora

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d. Novi Sad je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Tokom 2005. godine Novosadska banka je postala član Erste Grupe, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Priloženi finansijski izveštaji i napomene uz finansijske izveštaje predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Banka je matično pravno lice Grupe i kao takva je u obavezi da u skladu sa zahtevom Zakona o bankama pripremi konsolidovane finansijske izveštaje na dan i za period koja se završila 30. juna 2020. godine. Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju i finansijske izveštaje Lizinga koji je 75% u vlasništvu Banke.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 7 poslovnih jedinica, 46 filijala, 34 ekspozitura i 2 šaltera.

Banka je na dan 30. juna 2020. godine imala 1.185 zaposlenih (31. decembra 2019. godine: 1.154 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

S – Leasing doo Beograd je osnovan juna 2003. godine. Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu 18. juna 2003. godine, dok je kod Agencije za privredne registre registrovano rešenjem br. BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne banke Srbije br. 622 od 25. januara 2006. godine.

U 2014. godini je došlo do promene u vlasničkoj strukturi osnovnog kapitala S-Leasinga te je Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad, Srbija je postala većinski vlasnik društva sa udelom od 75,0%, dok je Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija smanjila svoj udeo na 25,0%. Osnovni kapital Društva na dan 31. decembar. 2013. godine sastojao se od udela osnivača Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija (50,0%) i Immorent International Holding GmbH, Beč, Austrija (50,0%).

Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu u Ulici Milutina Milankovića 3a.

Društvo je na dan 30. juna 2019. godine imalo 50 zaposlenih (31. decembar 2019. godine: 50 zaposlenih).

Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 30. juna 2020. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 93/2020).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Banka, kao matično pravno lice Grupe, je sastavila i prezentovala i poseban set pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Banka ima 75% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o., Beograd (25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG). U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za stavke koje se vrednuju po fer vrednosti: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Grupe iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Konsolidovani finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Grupa nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Grupa je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Novi i izmenjeni i dopunjeni MSFI, navedeni u nastavku, stupaju na snagu 1. januara 2019. godine:

• **MSFI 16: Lizing**

U januaru 2016. godine, IASB je izdao MSFI 16 koji je na snazi na dan ili nakon 1. januara 2019. godine. MSFI 16 zamenjuje postojeće smernice za obračunavanje zakupa u MRS 17 Lizing, IFRIC 4 - Utvrđivanje da li ugovor sadrži zakup, SIC-15 Operativni lizing - Podsticaji i SIC-27 Evaluacija supstanci transakcija koje uključuju pravni oblik zakupa.

Postoje izuzeci od priznavanja lizinga i to za kratkoročne ugovore o zakupu (kraće od 12 meseci) i ugovore o zakupu predmeta male vrednosti. Odluka Grupe je da se za lizing male vrednosti primenjuje prag od 10.000 USD. U izuzetnim slučajevima Grupa će za vrednosti između 5.000 i 10.000 USD razmotriti i obezbediti dokaz za priznavanje sredstva sa pravom korišćenja. Kratkoročni lizing predstavlja zakup koji sa prvim danom trajanja zakupa traje do 12 meseci ili kraće (zakup koji sadrži opciju otkupa nema karakter kratkoročnog zakupa, nezavisno od roka na koji je uzet).

Pri proceni da li je ugovor jeste ili sadrži lizing mora se znati koja je to imovina tj. mora se identifikovati imovina koja je predmet lizinga, odnosno pri razmatranju da li ugovor sadrži lizing značajna je činjenica da li ugovor prenosi pravo da se kontroliše identifikovana imovina za neki period vremena u zamenu za plaćanje.

Da bi ugovor predstavljao ugovor o lizingu neophodno je da zakupac /korisnik lizinga, osim prava da prisvaja sve ekonomske koristi od upotrebe identifikovane imovine ima i pravo da odredi način upotrebe te imovine tokom perioda korišćenja.

Prilikom procene od strane Grupe da li ugovori sadrže lizing, u obzir su uzeti objekti, bankomati, IT oprema (hardware, fotokopir aparati, i sl.), POS terminali i vozila. Ugovori koji sadrže lizing obuhvatili su objekte i vozila, kao i IT opremu koja je prethodno uzeta putem finansijskog lizinga.

Računovodstvo zakupodavca ostaje slično važećem standardu MRS 17, tj. zakupodavac nastavlja klasifikovati lizing kao finansijski ili operativni lizing.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Grupa je primenila MSFI 16 koristeći modifikovani retrospektivni pristup u skladu sa MSFI 16.C5 (b) pri čemu uporedne informacije neće biti prepravljene. Za zakupe koji su ranije klasifikovani kao operativni lizing, diskontna stopa je utvrđena kao inkrementalna stopa zaduživanja zakupca odnosno stopa kapitalizacije koja se utvrđuje na datum prve primene. Imovina sa pravom korišćenja je priznata u iznosu jednakom obavezi za zakup (MSFI 16.C8 (b) (ii)). Kao rezultat toga, Erste Banka nije obračunala bilo kakav uticaj na kapital prilikom inicijalne primene. Svi ugovori koji su prethodno identifikovani kao zakupi primenjujući MRS 17 i IFRIC 4 biće preneti na MSFI 16. Grupa nije primenila MSFI 16 na bilo kakve ugovore o nematerijalnim sredstvima. Erste Banka koristi izuzeće za kratkoročne zakupe i zakupe male vrednosti, pri čemu se pravo na korišćenje imovine ne priznaje.

Sredstava sa pravom korišćenja koja su priznata pod 01.01.2019. godine kao i iznos lizing obaveza koji su priznati pod 01.01.2019. godine, iznose RSD 1.297.923 hiljada u kom iznosu se povećala i bilansna suma Grupe.

Prema analizi ugovora o lizinga kojima Grupa raspolaže na datum prelaska na MSFI 16 a koji ispunjavaju uslov da se priznaju kao pravo korišćenja sredstva, 95% ugovora o lizingu se odnosi na nekretnine.

• **MSFI 9: Finansijski instrumenti (Izmena)**

Izmena i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2019. godine. Navedenom izmenom je potvrđeno sledeće: 1) Razumna naknada pri prevremenoj otplati može biti pozitivan ili negativan novčani tok prilikom razmatranja da li finansijsko sredstvo ispunjava SPPI kriterijum; 2) Kada se finansijska obaveza vrednuje pomoću metode amortizovanog troška i kada nastupi modifikacija iz koje ne proizilazi prestanak priznavanja, u tom slučaju dobitak ili gubitak bi trebalo odmah priznati u okviru bilansa uspeha tekućeg perioda. Dobitak ili gubitak se obračunava kao razlika između originalnih ugoovrenih novčanih tokova i modifikovanih novčanih tokova diskontovanih na sadašnju vrednost pomoću originalne efektivne kamatne stope. Dobitak ili gubitak se ne može razgraničiti na preostali period trajanja finansijskog instrumenta, što predstavlja promenu u odnosu na praksu dopuštenu standardom MRS 39. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

• **IFRIC tumačenje 23: Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na dobit**

Tumačenje je primenljivo za periode počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije. MRS 12 određuje na koji način se računaju tekući i odloženi porez, ali ne i kako se reflektuju efekti neizvesnosti. Interpretacija pojašnjava kako da se primene zahtevi priznavanja i vrednovanja u skladu sa MRS 12 kada postoji neizvesnost tretmana poreza na dobit. Entitet bi trebao da utvrdi da li razmatra svaki neizvesni poreski tretman odvojeno ili zajedno sa jednim ili više drugih neizvesnih poreskih tretmana na osnovu pristupa koji bolje predviđa razrešenje neizvesnosti. Entitet će pretpostaviti da će poreski organi preispitivati iznose na koje imaju pravo i potpuno znanje o svim informacijama kada vrše ta ispitivanja. Ukoliko entitet zaključi da nije verovatno da će poreski organ prihvatiti neizvestan poreski tretman, efekat neizvesnosti će se reflektovati u utvrđivanju povezano oporezive dobiti ili gubitka, poreske osnovice, neiskorišćenih poreskih gubitaka, neiskorišćenih poreskih kredita ili poreskih stopa, koristeći ili najverovatniji iznos očekivane vrednosti, u zavisnosti koji metod entitet očekuje da će bolje predvideti razrešenje neizvesnosti. Entitet će reflektovati efekat promene činjenica i pretpostavki ili novih informacija koje utiču na odluku ili procenu koju zahteva interpretacija kao promena u računovodstvenoj proceni. Primeri izmene u činjenicama i pretpostavkama ili ovim informacijama koje mogu rezultirati u ponovnoj proceni odluke ili uradjene procene, ali nisu limitirani samo na taj momenat, se odnose na ispitivanja ili akcije od strane poreskih organa, izmene u pravilima uspostavljenim od strane poreskih organa ili isteka prava poreske uprave da ispituje ili preispituje poreski tretman. Nedostatak saglasnosti ili nesaglasnosti od strane poreskih organa sa poreskim tretmanom, izdvojeno, neće najverovatnije konstituisati izmene u činjenicama i pretpostavkama ili novim informacijama koje utiču na odluke i procene koje se zahtevaju od strane Interpretacije. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

• **MRS 19: Primanja zaposlenih (Izmene)**

Izmene i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2019. godine. Izmene zahtevaju od entiteta da: koriste ažurirane pretpostavke za određivanje tekućih troškova usluge i neto kamata za preostali period nakon izmene, skraćivanja ili poravnanje plana; da priznaju u okviru bilansa uspeha kao deo troškova perioda ili kao dobitak ili gubitak usled poravnanja bilo koji manjak ili višak, čak i ako navedeni višak prethodno nije prethodno priznat usled uticaja gornje granice priznavanja sredstava. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)

Za sledeće nove standarde se ne smatra da imaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe:

- Dugoročna ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja – izmene MRS 28 (objavljene 12. oktobra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Godišnja poboljšanja ciklusa MSFI 2015 – 2017 – izmene MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23 (obelođanjeni 12. decembra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

• **MSFI 17: Ugovori o osiguranju**

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2022. godine. MSFI 17 menja MSFI 4, koji je dao kompanijama izuzeće od pravila da vode računovodstvo za ugovore o osiguranju koristeći postojeće prakse. Kao konsekvencija, bilo je teško za investiture da uporede i razluče finansijske performanse od ostalih sličnih ugovora o osiguranju. MSFI 17 je standard baziran na jedinstvenom principu koji se odnosi na sve tipove ugovora o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju. Standard zahteva priznavanje i vrednovanje grupa ugovora o osiguranju na: i) sadašnju vrednost budućih novčanih tokova usklađenu rizikom (izrada novčanih tokova) koja inkorporira sve dostupne informacije o novčanim tokovima na način da su konzistentni sa vidljivim tržišnim informacijama; plus (ako je vrednost obaveza) ili minus (ako se ova vrednosti odnosi na aktivu) ii) iznos koji predstavlja nezasluzeni profit u grupi ugovora (ugovorena uslužna margina). Osiguravatelji će priznati profit od grupe ugovora o osiguranju tokom osiguravajućeg perioda kao da nemaju rizik. Ukoliko grupa ugovora jeste ili postane generator gubitka entitet će priznati gubitak trenutno. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajnog uticaja na finansijske izveštaje Grupe.

• **MRS 1: Presentacija finansijskih izveštaja i MRS 8: Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške (Izmene)**

Izmene i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2020. godine. Izmene zahtevaju od entiteta da: koriste konzistentnu definiciju materijalnosti u svim MSFI i Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje; da razjasne objašnjenje definicije materijalnosti; da uključe smernice iz MRS 1 vezano za nematerijalne informacije. Rukovodstvo Grupe ne očekuje da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

• **MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7: Izmene referentnih kamatnih stopa (Izmene)**

Izmene i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2020. godine. Izmene omogućavaju entitetima olakšice u situacijama kada dolazi do izmene referentnih kamatnih stopa. Olakšice se odnose na primenu računovodstva zaštite od rizika (hedge accounting) i dopuštaju da izmena IBOR-a ne izazove obustavu primene računovodstva zaštite od rizika. Sve neefikasnosti zaštite od rizika trebalo bi nastaviti voditi kroz bilans uspeha. Imajući u vidu prožimajuću prirodu ugovora baziranih na IBOR-u kada je u pitanju zaštita od rizika, očekuje se da ova izmena standarda pogodi kompanije svih indurstrija. Rukovodstvo Grupe ne očekuje da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

Za sledeće nove standarde se ne očekuje se da će, kada budu usvojena, imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe:

- Poslovne kombinacije – izmene MSFI 3 (objavljene 22. oktobra 2018. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.2 Osnove za konsolidaciju**

Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju finansijske izveštaje Banke i društva nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola postoji ako Banka ima moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama društva tako da ostvari koristi od njegovih aktivnosti. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Rezultat zavisnog društva koje je stečeno u toku godine uključuje se u konsolidovani bilans uspeha od efektivnog datuma sticanja. Finansijski izveštaji zavisnog društva po potrebi se usklađuju na način da se njihove računovodstvene politike usaglase s onima koje koristi Banka kao matična kompanija u okviru Grupe. Sve transakcije, sva stanja, svi prihodi i rashodi unutar Grupe eliminišu se konsolidacijom. Manjinski interes predstavlja udeo u dobitku ili gubitku te kapitalu zavisnog društva kojem Banka nije direktni ni indirektni vlasnik. Manjinski interes prikazan je posebno u bilansu uspeha Grupe te unutar kapitala u bilansu stanja Grupe, odvojeno od kapitala Banke.

2.3 Poslovna spajanja

Banka na dan 30. juna 2019. godine poseduje 75% vlasništva Lizinga. Na dan sticanja učešća, ukupna aktiva Lizinga iznosila je RSD 3.092.233 hiljade, ukupan akcijski kapital iznosio je RSD 60.455 hiljada dok je gubitak iznosio RSD 113.284 hiljada. Na dan 30. juna 2019. godine ukupna aktiva Lizinga iznosi RSD 14.128.011 hiljada, ukupan akcijski kapital iznosio je RSD 67.500 hiljada dok dobitak iznosi RSD 58.943 hiljada.

Poslovno spajanje koje uključuje entitete ili poslovanje pod zajedničkom kontrolom je poslovna kombinacija u kojoj su navedeni entiteti pod zajedničkom kontrolom od strane istog entiteta, pre ili nakon poslovnog spajanja, i ta kontrola nije prenosiva. Kako se MSFI 3 ne primenjuje na poslovna spajanja društava pod zajedničkom kontrolom, Grupa je, u skladu s MRS-om 8, usvojila računovodstvenu politiku u kojoj se takve transakcije evidentiraju po metodi udruživanja interesa.

Primena metode je sledeća:

- Imovina i obaveze entiteta koji se spajaju prikazuje se po knjigovodstvenoj vrednosti kako je prikazano u prethodnim izveštajima krajnjeg matičnog društva Grupe;
- Nema nove procene fer vrednosti ili priznavanja nove imovine ili obaveza. Jedina usklađivanja se sprovede radi usklađivanja računovodstvenih politika;
- Nije priznat goodwill kao rezultat spajanja;
- Razlika između plaćenog iznosa/prenosa i „stečenog“ kapitala prikazana je u kapitalu;
- Bilans uspeha reflektuje rezultat svih društava za celu poslovnu godinu, ukoliko je spajanje nastalo početkom godine te nije materijalno značajno odstupanje;
- Usporedni podaci se ne prepravljaju.

2.4. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Grupe i komitenta. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva / obaveze.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti, finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat kao i finansijsku imovinu kojom se ne trguje i koja se vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na:

- Bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjena za očekivane kreditne gubitke)
- Amortizovanu vrednost finansijske obaveze

U slučaju POCI kredita (kupljena ili plasirana kreditno obezvređena sredstva) obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu POCI (nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni) Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Neamortizovano stanje unapred naplaćene naknade i drugih transakcionih troškova koji ulaze u efektivnu kamatnu stopu, kao i neamortizovano stanje korekcije plasmana zbog modifikacije, u slučaju prestanka priznavanja finansijskog sredstva se prezentuje u okviru prihoda od kamata na dan prestanka priznavanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

2.4. Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Unwinding kao prihod od kamate na obezvređene kredite i plasmene klijenata izračunava se primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto vrednost) kredita i plasmana.

Prihodi od kamata uključuju takođe i dobitke i gubitke od modifikacije priznate na finansijskoj imovini u Nivou 1.

2.5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Prihodi od naknada i provizija koje Grupa ostvaruje proizilaze iz širokog spektra usluga koje Grupa pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ *Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.*

Naknade za pružanje usluga u određenom vremenskom periodu obračunavaju se u tom periodu. Ove naknade uključuju naknade za pozajmice koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, naknade i provizije po osnovu održavanja računa i druge naknade i provizije po osnovu usluga za domaći i međunarodni platni promet, nakanade za garancije, kastodi i druge naknade za upravljanje, kao i naknade za posrednovanje u osiguranju. Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ *Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla*

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi. Prihod od naknade ostvaren od pružanja usluga trećim stranama, kao što je organizovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti, ili kupovina/ prodaja preduzeća, priznaje se po završetku predmetne transakcije.

Rashodi od naknada i provizija čine rashodi od naknada po osnovu transakcija domaćeg i inostranog platnog prometa, troškovi poslovanja s karticama i slične naknade.

2.6. Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobiti /gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika.

2.7. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobiti /gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

2.8. Neto dobitak / gubitak po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti / gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke /gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika.

2.9. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti

Ove stavke uključuju dobitak /gubitak u slučaju prodaje finansijskih instrumenata i modifikacija ugovornih uslova u periodu trajanja koji za rezultat imaju prestanak priznavanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.10. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Grupe odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Grupa posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

2.11 Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorne strane odnosno finansijskih obaveza ili vlasničkih instrumenata druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju derivativne finansijske instrumente - treba da se priznaju u bilansu stanja i mere u skladu sa njihovim dodeljenim kategorijama.

2.11.1. Metode merenja finansijskih instrumenata

a) Amortizovana vrednost i efektivna kamatna stopa

Amortizovana vrednost je iznos po kom se meri finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po početnom priznavanju minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za ispravku vrednosti.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno eskontuje procenjena buduća novčana plaćanja ili primanja tokom očekivanog trajanja finansijskog instrumenta ili, ukoliko je odgovarajuće, kraći period u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili neto knjigovodstvenu vrednost finansijske obaveze.

Kada se izračunava efektivna kamatna stopa, Grupa procenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta (na primer, prevremena otplata, kupovne i slične opcije), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i poene koji su plaćeni ili primljeni između ugovornih strana a koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve ostale premije i eskonte.

Za kupljena ili stvorena finasijska sredstva umanjena za kreditne gubitke („POCI“) koristi se kreditno prilagođena EIR - efektivna kamatna stopa usklađena za kreditne rizike . To je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrednosti finansijskog sredstva.

Efektivna kamatna stopa se koristi i za priznavanje prihoda od kamata i rashoda od kamata.

Prihodi od kamata se računaju na sledeći način:

- Primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (Nivo 1 i Nivo 2)
- Primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva u narednim periodima izveštaja sve dok je sredstvo umanjeno za kreditne gubitke (Nivo 3)
- Primenom kreditno prilagođene efektivne kamatne stope na kupljena ili stvorena finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke (POCI).

Rashodi kamata se računaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.11 Finansijski instrumenti (nastavak)

b) Fer vrednost

Fer vrednost se definiše kao cena koja bi se primila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja. Ova definicija fer vrednosti se primenjuje takođe i na merenje fer vrednosti nefinansijske imovine i obaveza.

2.11.2. Početno priznavanje i vrednovanje

a) Početno priznavanje

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Grupe, od momenta kada se Grupa ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnjanja (izmirenja), što je datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

b) Početno vrednovanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Po početnom priznavanju fer vrednost je u mnogim slučajevima jednaka ceni transakcije tj. ceni plaćenju za sticanje ili preuzimanje finansijskih sredstva ili primljenoj za preuzimanje finansijskih obaveza.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Grupa odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđena na bazi netržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

2.11.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Rukovodstvo Grupe vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od:

- a) Poslovnog modela za upravljanje tim finansijskim sredstvima - procenjuje se da li je finansijsko sredstvo deo portfolija kojim se upravlja tako da se prikupljaju ugovoreni novčani tokovi ili se finansijska sredstva prodaju, ili neki drugi model
- b) Karakteristika ugovorenih novčanih tokova-procena se fokusira na proveru da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva povećavaju, na specifične datume, novčani tok koji predstavlja samo plaćanje glavnice i kamate.

Grupa je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije.

2.11.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko je opredeljen poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i ukoliko su ti novčani tokovi SPPI.

Na dan bilasniranja, ova sredstva se vrednuju po bruto knjigovodstvenoj vrednosti umanjenoj za kreditne gubitke.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su prezentovana u okviru pozicije „Kredit i potraživanja“, „Hartije od vrednosti“ i „Gotovina i sredstva kod centralne banke“. Gotovinska stanja podrazumevaju samo potraživanja (depozite) od centralne banke i kreditnih institucija koji se otplaćuju na zahtev. *Koji se isplaćuju na zahtev* znači da se mogu povući u bilo koje vreme ili u roku od samo jednog radnog dana ili 24 časa. Obavezne rezerve se takođe prikazuju u ovoj poziciji.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.11 Finansijski instrumenti (nastavak)

2.11.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)

2.11.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti (nastavak)

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su najveća kategorija merenja, jer se celokupan portfolio kredita Grupe vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Deo hartija od vrednosti čine dužničke hartije koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Preostale dužničke hartije od vrednosti vrednuje po fer vrednosti ili kroz bilans uspeha ili kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Kamatni prihod na ova sredstva se obračunava putem metode efektivne kamate i prezentovan je u okviru pozicije „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha Grupe. Gubici po osnovu obezvređenja se prezentuju u okviru pozicije „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. U slučaju prestanka priznavanja takve imovine, rezultat se prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti“.

2.11.3.2 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat ukoliko su karakteristike ugovorenog novčanog toka SPPI i ukoliko se sredstva drže u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje i putem prikupljanja ugovorenog novčanog toka i prodaje.

U bilansu stanja, ovakva sredstva su prezentovana u okviru pozicije „Hartije od vrednosti“.

Deo dužničkih hartija od vrednosti koji zadovoljava gore navedene kriterijume se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Kamatni prihod na takve hartije se izračunava primenom metode efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha Grupe. Dobici i gubici po osnovu umanjenja za kreditne gubitke se prezentuju takođe u bilansu uspeha na poziciji „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. Kao rezultat, efekat vrednovanja priznat u bilansu uspeha Grupe je isti kao i za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Razlika između fer vrednosti po kojoj se ove hartije vrednuju u bilansu stanja i njihove amortizovane vrednosti se priznaje kroz ostali sveobuhvatni rezultat u okviru pozicije „Pozitivni/negativni efekti promene dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Kada hartija prestane da se priznaje, iznos prethodno akumuliran u ostalom sveobuhvatnom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha i prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti“.

Grupa je izabrala opciju da određene vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat i ova opcija se primenjuje na strateški značajne investicije Grupe. Rezultat fer vrednovanja se prikazuje na poziciji „Pozitivni/negativni efekti promene vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Iznos priznat u ostalom sveobuhvatnom rezultatu nikad se ne reklasifikuje na bilans uspeha.

Ostale vlasničke instrumente kapitala Grupa vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.11.3.3 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Kategoriju merenja fer vrednosti kroz bilans uspeha imaju finansijska sredstva koja ili nisu prošla SPPI test ili imaju neki drugi poslovni model. Ova finansijska sredstva se generalno prodaju pre njihovog dospeća i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti te se dobiti ostvaruje njenom realizacijom putem prodaje. U poslovanju Grupe to je poslovni model po kojem se finansijska sredstva drže radi trgovanja. Grupa u svom portfoliju hartija od vrednosti ima deo dužničkih instrumenata koje drži radi trgovanja.

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dobiti i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću, odnosno efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju, se priznaju kroz bilans uspeha u okviru pozicije „Neto dobitak/ gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“ i ista nisu predmet obezvređenja. Prihodi od kamata po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju „Prihodi od kamate“ u bilansu uspeha.

Grupa nema dužničkih finansijskih instrumenata koja nisu prošla SPPI niti kreiranih da se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.11 Finansijski instrumenti (nastavak)

2.11.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)

2.11.3.4 Reklasifikacija finansijskih sredstava

Grupa reklasifikuje finansijsku imovinu samo kada menja svoj poslovni model. Ukoliko Grupa promeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima primeniće reklasifikaciju unapred počev od datuma reklasifikacije. Grupa neće menjati već priznate dobitke, gubitke ili kamatu.

U toku prvog polugodišta 2020. godine Grupa nije vršila reklasifikaciju finansijskih sredstava.

2.11.3.5 Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Grupa instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat i po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Grupa u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestavka priznavanja. Za ove instrumenta ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha evidentiraju se u okviru pozicije „*Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata*“.

2.11.4. Obezvređenje finansijskih instrumenata po MSFI 9

Grupa priznaje gubitke od obezvređenja na dužničkim finansijskim instrumentima (kreditni i potraživanja i dužničke hartije od vrednosti) osim onih koji se vrednuju po FVPL, kao i za vanbilansne kreditne izloženosti koje nastaju po osnovu garancija i drugih obaveza.

Obezvređenje se zasniva na modelu očekivanih kreditnih gubitaka čije merenje odražava:

- Nepriistrasan i verovatnoćom ponderisan iznos koji je određen na osnovu procene niza mogućih ishoda;
- Vremenske vrednosti novca;
- Sve razumne i potkrepljujuće informacije koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova i napora na dan izveštavanja, o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozi budućih ekonomskih okolnosti.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Grupa očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Grupa očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Iznos gubitka od obezvređenja se priznaje kao ispravka vrednosti sredstva. U svrhu merenja iznosa očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i priznavanja prihoda od kamate, Grupa pravi razliku između tri nivoa obezvređenja.

1) Nivo obezvređenja 1.

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine)
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1. ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

2) Nivo obezvređenja 2.

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.11 Finansijski instrumenti (nastavak)

2.11.4. Obezvredenje finansijskih instrumenata po MSFI 9 (nastavak)

3) Nivo obezvređenja 3.

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u status neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina – finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

2.11.5. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Grupa izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Grupa prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Grupa angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Grupe, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Grupa morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

U svom redovnom poslovanju u toku trajanja ugovora o kreditima, Grupa može da ponovo pregovara o uslovima ugovora i modifikuje ih. Ovo može da uključuje komercijalne tržišne uslovljene pregovore sa klijentima ili komercijalne pregovore kojima se sprečava ili ublažavaju finansijske teškoće klijenta. Kako bi se očuvala ekonomska suština i utvrdili finansijski efekti takvih modifikacija, Grupa je definisala neke kriterijume po kojima procenjuje da li su izmenjeni uslovi ugovora suštinski i značajno drugačiji od originalnih. To su promena dužnika, promena valute, uvođenje nekih klauzula koje dovode do promene novčanih tokova tako da plasman nije više SPPI.

Određene izmene ugovora (kao što je reprogram) sa klijentima koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama se ne tretiraju kao značajne sa aspekta prestanka priznavanja jer za cilj imaju poboljšanje verovatnoće naplate ugovorenog novčanog toka od strane Grupe.

Sa druge strane takve izmene kod klijenata koji se ne suočavaju sa finansijskim poteškoćama, mogu da budu sušinski značajne i da dovedu do prestanka priznavanja. To su sledeći kriterijumi: promena otplatnog plana na način da je prosečna preostala ročnost plasmana izmenjena više od 100% i ne više od dve godine u poređenju sa originalnim ugovorom, promena vremena ili iznosa ugovorenog novčanog toka koja rezultira u promeni sadašnje vrednosti modifikovanog sredstva za više od 10% u odnosu na knjigovodstvenu vrednost plasmana, komercijalni pregovori inicirani zbog izmene tržišnih uslova koji su povoljniji za klijenta kao alternativa refinansiranju.

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što je prethodno navedeno), Grupa prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo. Ukoliko je dužnik u default-u ili značajna modifikacija dovodi do default-a novo sredstvo ima tretman POCI (kupljeni /plasirani kreditno obezvređen) plasmana.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.11 Finansijski instrumenti (nastavak)

2.11.6. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da Grupa učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospelo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Grupa kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.11.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Grupa ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaoocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Grupa nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.12. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Grupe i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.14. Poslovi kupovine i ponovne prodaje hartija od vrednosti ("reverzni repo" poslovi)

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.14. Poslovi kupovine i ponovne prodaje hartija od vrednosti ("reverzni repo" poslovi) (nastavak)

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

2.15. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	u skladu sa ugovorenim rokom korišćenja
Ostala nematerijalna ulaganja	4 - 6 godina

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

2.16. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Grupa u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Grupa poseduje nekretnine kao investicije u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina i porasta vrednosti nekretnina na tržištu. Investicione nekretnine iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	40 godina
Kompjuterska oprema	4 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.17. Obezvređenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadiwe vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.18. Lizing iz ugla Grupe kao zakupca

Imovina sa pravom korišćenja i obaveza za zakup priznaju se na datum početka zakupa. Imovina se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja predstavlja inicijalnu vrednost obaveza (diskontovanu na sadašnju vrednost) i sva plaćanja lizing kući nastala pre datuma lizinga umanjena za podsticaje primljene od lizing kuće. Ova procenjena imovina se naknadno amortizuje od datuma početka do kraja perioda zakupa. Grupa koristi linearnu metodu amortizacije.

Plaćanja po osnovu zakupa obuhvataju fiksne zakupnine, varijabilna plaćanja zakupnine koja zavise od indeksa ili stope, iznose za koje se očekuje da će biti plaćeni u okviru garancije rezidualne vrednosti i plaćanja za zakup u opcionom periodu produženja ako je zakupac procenio da će iskoristiti opcije i kazne za pre vremena raskidanje ugovora ako rok zakupa odražava zakupca koji koristi opciju raskida. Nakon toga, knjigovodstveni iznos obaveze po osnovu lizinga uvećava se za kamatu po važećoj diskontnoj stopi, umanjenoj za izvršene isplate lizinga i eventualno ponovo procenjuje u skladu sa izmenom lizinga.

Pri proceni lizing perioda Grupa je uključila period bez mogućnosti otkazivanja, opcionu period za produžetak lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da će iskoristiti tu opciju, period pokriven opcijom za raskid lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da neće upotrebiti tu opciju, dok u slučaju lizing perioda bez definisanog (određenog) roka primenjen je rok određen u skladu sa najboljom mogućom procenom perioda trajanja zakupa. Kada najbolja moguća procena nije izvodljiva, zbog nedostupnosti podataka, period trajanja zakupa procenjuje se na 5 godina u skladu sa periodom budžetiranja.

Obaveze za zakup diskontuju se korištenjem kamatne stope koja predstavlja implicitnu stopu u zakupu. Ako se ta stopa ne može utvrditi, Grupa koristi inkrementalnu stopu zaduživanja - stopu po kojoj se Grupa može zadužiti kod Erste Grupe.

Za zakup pokretnih stvari Grupa koristi se inkrementalna stopa zaduživanja - stopa po kojoj bi Grupa mogla da pozajmi sredstva od Erste Grupe.

2.19. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanja se priznaju i vrše:

- kada Grupa ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja;
- kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i
- kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom periodu.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Ukoliko je verovatan odliv resursa u budućnosti rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima. Grupa vrši rezervisanje na teret rashoda za stavke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama do nivoa potrebnih rezervisanja u skladu sa zahtevima MSFI 9.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.19. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva POLITIKA (nastavak)

Potencijalna sredstva Grupa ne priznaje u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2.20. Naknade zaposlenima

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Grupa nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Grupa ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Grupa je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Banci. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobiti i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.21. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanju Grupa odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Grupe koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto rashodi /prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizčnih vanbilansnih stavki“. Primitljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija, u zavisnosti od vrste naknade. Grupa određene vrste naknada prihoduje jednokratno, a one koje se naplaćuju za poznat vremenski period se razgraničavaju ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispuni svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose, pored kreditnog i nefinansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom primitljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda, ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora ugovora na kraju izveštajnog perioda, diskontovanog na sadašnju vrednost.

2.22. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Grupa preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Grupi i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečene na takav način, može biti klasifikovana kao:

- 1) Materijalna imovina koju Grupa drži za svoju upotrebu (MRS 16, Imovina, postrojenja i oprema)
- 2) Investiciona nekretnina (MRS 40 Investiciona imovina)
- 3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2 Inventar zaliha)
- 4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina koju Grupa drži za svoju upotrebu i koju koristi Grupa evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizacija u skladu sa Računovodstvenom politikom Grupe i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Grupe i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Sredstva stečena naplatom potraživanja u skladu sa MRS 2 Zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene / cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Grupe obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto generisane vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.22. Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)**

Grupa klasifikuje stalnu imovinu kao **stalna sredstva namenjena prodaji** ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Prilikom reklasifikacije dela aktive u stalna sredstva namenjena prodaji sredstva se vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ako je knjigovodstvena vrednost niža nastavlja se vrednovanje po knjigovodstvenoj vrednosti, a ako je fer vrednost niža iskazuje se rashod perioda koji predstavlja obezvređenje imovine. Rashod nastao kao rashod od obezvređenja prenosi se na rashod od prodaje ukoliko je sredstvo prodato u istoj godini kada je i reklasifikovano kao sredstvo namenjeno prodaji. Da bi se izvršila reklasifikacija iz kategorije investicione nekretnine u stalna sredstva namenjena prodaji nije dovoljna samo odluka o prodaji nego i kapitalni izdatak prevođenja tog sredstva u sredstvo namenjeno prodaji.

Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju.

Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila. Kada stano sredstvo prestane da se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi prodaje, vrednuje se po nižim od sledećih iznosa:

- njegove knjigovodstvene vrednosti pre nego što je sredstvo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje, korigovane za amortizaciju koja bi bila priznata da sredstvo nije bilo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje; i
- njegove nadoknadive vrednosti na dan kada je odlučeno da se ne prodaje.

Nekretnine evidentirane na klasi namenjene prodaji vode se po sadašnjoj vrednosti. Prilikom reklasifikacije neophodno je izračunati iznos amortizacije za period za koji sredstvo nije amortizovano i proknjižiti obračunatu amortizaciju.

2.23. Porezi i doprinosi**(a) Porez na dobit***Tekući porezi*

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Grupa tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Grupe.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Počevši od poreskog perioda za 2018. godinu, poreskim obveznicima je omogućeno je da efekti promene računovodstvene politike nastali usled prve primene MRS, odnosno MSFI, po osnovu kojih se, saglasno propisima o računovodstvu, vrši korekcija odgovarajućih pozicija u bilansu stanja, priznaju se kao prihod, odnosno rashod u poreskom bilansu, počev od poreskog perioda u kojem je ta korekcija izvršena. Prihodi i rashodi priznaju se u jednakim iznosima u pet poreskih perioda.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, efekata promene računovodstvenih politika na osnovu kojih se vrši korekcija odgovarajućih pozicija u Bilansu stanja. do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.24. Praćenje poslova po segmentima poslovanja

Rukovodstvo Grupe posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alokira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.25. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Grupa upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Grupe. Grupa po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Grupe korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

(a) SPPI procena

Analiza ispunjenosti da li ugovoreni novčani tok finansijskog sredstva dovodi do povećanja novčanog toka koji je isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI) što je predmet značajne procene prilikom klasifikacije finansijskog sredstva. Ove procene su ključne prilikom procesa MFSI 9 klasifikacije i merenja jer određuju da li će se sredstvo vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVPL), ili u zavisnosti od procene poslovnog modela, po amortizovanoj vrednosti (AC) ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (FVOCI).

Uzimajući u obzir i razmatrajući karakteristike ugovora o kreditima, kao značajne procene je uočeno sledeće: naknada za prevremenu otplatu i neusklađenost kamatne stope i perioda ažuriranja.

Procena da li naknada za prevremenu otplatu kredita može da se smatra razumnom kompenzacijom za rani prekid ugovora (u slučaju celokupne) ili izgubljenu kamatu (u slučaju delimične otplate), se bazira na poređenju nivoa naknade i troškova koje Grupa. Za procenu, Grupa koristi kvantitativni test gde se troškovi porede sa izgubljenom kamatnom marginom i izgubljenim kamatnim diferencijalom zbog smanjenja kamatne stope pri ranom prekidu ili otplati. Procena se radi na nivou portfolija. Adekvatnost nakande se takođe opravdava i kvalitativno na bazi trenutnog tržišnog nivoa naknada i njihove preihvatljivosti od strane regulatora.

Neusklađenost kamatne stope i perioda njenog ažuriranja se odnosi na promenjive kamatne stope kredita gde je referentna kamatna stopa neusklađena u pogledu tenora i perioda ažuriranja (kao što je slučaj kada se 3M EURIBOR usklađuje češće tj svakih mesec dana ili ređe npr svakih 6 meseci) ili je period ažuriranja određen pre početka kamatnog perioda (na primer 3MEURIBOR se ažurira 2 meseca pre puštanja kredita i početka kamatnog perioda). Ovakve slučajeve je potrebno proceniti putem „benčmark testa“ da li ugovoreni (nediskontovani) novčani tok kredita odstupa značajno od „benčmark“ kredita (kredita iste ročnosti, istog iznosa, iste valute, ali koji nema neusklađenost kamatne stope). Pragovi materijalnosti za prolazak kvantitativnog benčmark testa su 5% kumulativno odstupanje odnosno 10% periodično odstupanje. Ovaj test se radi na nivou pojedinačnog plasmana na prilikom inicijalnog priznavanja.

Za plasmane koji imaju kamatne stope određene na bazi “starih” stopa, SPPI usaglašenost se procenjuje na bazi kvalitativnih kriterijuma tako da period između datuma fiksiranja stope i pdatuma početka kamatanog perioda nije duži od mesec dana.

Prilikom prelaska na MSFI 9, Grupa je testirala svoje plasmane koji imaju ugovorene “stare stope” kvalitativno kao i nekolicinu plasmana koji imaju ugovorenu neusklađenost kamate sa periodom ažuriranja , kvantitativno i svi plasmani su prošli benčmark test.

Takođe portfolio kredita je testiran u pogledu naknade za prevremenu otplatu.

Rukovodstvo Grupe smatra da svi krediti ispunjavaju SPPI kriterijume.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(b) Procena poslovnog modela

Za svako finansijsko sredstvo koje je SPPI prilikom inicijalnog priznavanja, Grupa procenjuje da li je ono deo poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, ili oba prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaje, ili nekog drugog poslovnog modela.

Kritičan aspekt u razlikovanju poslovnog modela je učestalost i značajnost prodaja. Može se desiti, da u periodu nakon inicijalnog priznavanja dođe do realizacije novčanog toka na drugačiji način od očekivanog, onda se može činiti da bi drugačiji metod merenja bio više odgovarajući. Prema MSFI 9, takve naknade promene ne dovode nužno do reklasifikacije i ispravke grešaka u prethodnom periodu. Ta informacija može uticati da se poslovni model i metod vrednovanja pomeni za nova sredstva.

Grupa, prodaje zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje koje su blizu krajnjeg roka dospeća i retke prodaje zbog nekih događaja kao što je izmena zakonske regulative, veće interne reorganizacije, retke krize likvidnosti i sl, ne smatra kao suprotne postavljenom poslovnom modelu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Procena Grupe je da svi krediti Grupe zadovoljavaju poslovni model držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni modeli Grupe:

Poslovni model Corporate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Real estate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja odobravaju se sa ciljem prikupljanja novčanih tokova tokom trajanja plasmana. Osnovna razlika u odnosu na korporativne kredite je u tome što se krediti odobravaju za realizaciju posebnih projekata, dakle odobravaju se posebnim (SPV) preduzećima osnovanih samo u svrhu realizacije konkretnog projekta. Sama otplata bazira se isključivo na prihodima od projekta koji je predmet finansiranja.

Poslovni model Retail - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Treasury - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Sell (FVPL metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti upravlja se radi ostvarivanja zarade u vidu razlike u ceni.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti, u poslovnom modelu "držati radi prikupljanja" ("HtC"), upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova. Ostvarivanje razlike u ceni nije cilj, niti priroda ovog poslovnog modela.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold and Sell (FVOCI metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti u poslovnom modelu "držati za prikupljanje i prodaju" ("H&S") upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, ali i prodajom finansijskih sredstava kao i ostvarenjem razlike u ceni.

(c) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Model očekivanog kreditnog gubitka je baziran na prosuđivanju jer se zahteva procena značajnog povećanja kreditnog rizika i merenje očekivanih gubitaka bez nekih detaljnijih smernica. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Grupa je odredila specifična pravila za procenu koja obuhvataju kvantitativne i kvalitativne kriterijume. Merenje očekivanog kreditnog gubitka uključuje kompleksne modele koji se oslanjaju na istorijske podatke o verovatnoći default-a i stopama gubitka, njihovoj ekstrapolaciji u slučaju nedovoljnih kada ne postoji dovoljno podataka, individualne procene novčanih tokova prilagođenih kreditnim gubicima, i verovatnoće ostvarenja scenarija uključujući forward-looking informacije.

Detaljna obelodanjivanja identifikacije značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući kolektivni, individualnu procenu, tehnike predviđanja koje se koriste za merenje očekivanog gubitka i definicije defaulta, i ostali aspekti procene kreditnog rizika su dati u Napomeni 6.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(d) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjena po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjenjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(e) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstva malih vrednosti. Procene koje Grupa koristi prilikom merenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se pre svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podležu MSFI 16
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi)
- Određivanje stopa amortizacije
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu Grupa koristi jedinstveni model obračuna za zakupe u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamenu za naknadu.

Obaveza za lizing se inicijalno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, stopa zaduživanja zakupca.

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se lako može uočiti. Takva stopa predstavlja prihod od imovine koji odražava godišnji povrat koji se očekuje na imovini – stopa kapitalizacije za čiju kalkulaciju se koristi pristup razvijen od strane Erste Austrija Real Estate. Polazi se od bazne stope za a) glavni grad ili b) ostatak zemlje u zavisnosti od lokacije, a zatim se dodatno koriguje (povećava/smanjuje) u zavisnosti od tehničkih uslova objekta, tržišnih uslova, lokacije, namene objekta, potrebe za dodatnim ulaganje i sl. Na taj način se dobija stopa kapitalizacije po svakom objektu.

U četvrtom kvartalu 2019. godine primenjen je novi računovodstveni tretman za određivanje inkrementalne stope za pozajmljivanje za imovinu u Erste Grupi odnosno primenjen je pojednostavljeni pristup koji koristi stope finansiranja/refinansiranja.

Inkrementalna stopa pozajmljivanja se utvrđuje na osnovu specifične tržišne stope za potpuno obezbeđenu pozajmicu i određenog dodatka koji predstavlja neobezbeđen deo duga koji bi obično bio korišćen za finansiranje sticanja sredstava sa pravom korišćenja.

Komponenta A: „tržišna stopa“ (obezbeđeno, 70% od vrednosti)

Tržišna stopa izvedena je iz postojećih podataka Grupe iz delatnosti odobravanja kredita i trebalo bi da predstavi specifičnu stopu zaduživanja u zavisnosti od perioda zakupa, kreditne sposobnosti i bazne stope EURIBOR – ostale komponente kao što su trošak kapitala i dr. što sve može da bude uključeno u određivanje tržišne stope, koja je "van dohvata ruke".

Ova stopa pretpostavlja potpunu obezbeđenost. Prema principima pozajmljivanja Grupe maksimalna vrednost pozajmice iznosi 70% od nominalne vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Komponenta B: deo stope koji se odnosi na pojedinačne stavke imovine (neobezbeđena, 30% od vrednosti)

Kvalitet pojedinačne imovine direktno utiče na iznos dodatka na postajeću obezbeđenu tržišnu stopu. Izračun dodatka za neobezbeđeni deo pozajmice dobija se upoređivanjem neobezbeđenih sa obezbeđenim instrumentima refinansiranja, pri čemu oba instrumenta imaju sličan rok. Razlika između ova dva instrumenta predstavlja dodatak tržišnoj stopi čiji raspored će biti zasnovan na kvalitetu pojedinačne imovine.

Prilagođavanje računovodstvenog tretmana ogledaće se u nižim inkrementalnim stopama pozajmljivanja u odnosu na ranije korišćene. Smanjenje stope ima sledeći uticaj na finansijske izveštaje:

Bilans stanja se povećava sa smanjenjem stope što dovodi do povećanja sredstava sa pravom korišćenja/obaveza za zakup.

Veća amortizacija i niži troškovi kamate:

- pomeranje sa troškova kamate na troškove amortizacije;
- nema uticaja na Bilans uspeha tokom trajanja perioda zakupa.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

4. STRUKTURA BILANSA USPEHA I BILANSA STANJA

4.1 BILANS USPEHA

	01.01- 30.06.2020.	01.01- 30.06.2019.	U RSD hiljada % rasta/(pada)
PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA			
Prihodi od kamata	5.100.291	4.743.121	7,53
Rashodi kamata	(1.074.161)	(1.156.860)	(7,15)
Dobitak po osnovu kamata	4.026.130	3.586.261	12,27
Prihodi od naknada i provizija	1.457.468	1.328.939	9,67
Rashodi naknada i provizija	(556.088)	(524.540)	6,01
Dobitak po osnovu naknada i provizija	901.380	804.399	12,06
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	162.783	(100,00)
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(99.163)	-	100,00
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	39.136	-	100,00
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	(6.723)	(100,00)
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	602	1.017	(40,81)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	316.876	182.715	73,43
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(993.701)	(211.566)	369,69
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(1.546)	(8.125)	(80,97)
Ostali poslovnih prihodi	25.622	32.706	(21,66)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	4.215.336	4.543.467	(7,22)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1.166.169)	(1.137.614)	2,51
Troškovi amortizacije	(315.055)	(257.897)	22,16
Ostali prihodi	115.350	213.726	(46,03)
Ostali rashodi	(1.899.888)	(2.133.476)	(10,95)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	949.574	1.228.206	(22,69)
Porez na dobit	(11.268)	(90.986)	(87,62)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	8.241	13.240	(37,76)
DOBIT	946.547	1.150.460	(17,72)

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine****4. STRUKTURA BILANSA USPEHA I BILANSA STANJA (nastavak)****4.1 BILANS USPEHA (nastavak)**

Grupa je u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine ostvarila neto dobitak od RSD 946.547 hiljada (u istom periodu 2019. godine: RSD 1.150.460 hiljada), što predstavlja smanjenje od 17,72% u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi od kamata ostvareni u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine čine 32,93% ukupnih prihoda (u istom periodu 2019. godine: 42,79%), i u odnosu na uporedni period prethodne godine beleže povećanje od 7,53%.

Rashodi kamata u periodu od 1. januara do do 30. juna 2020. godine čine 7,38% ukupnih rashoda (u istom periodu 2019. godine: 10,04%), i u odnosu na uporedni period prethodne godine beleže pad od 7,15%.

Prihodi od naknada i provizija ostvareni u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine čine 9,41% ukupnih prihoda (u istom periodu 2019. godine: 12,23%), i u odnosu na uporedni period prethodne godine beleže povećanje od 9,67%.

Rashodi naknada i provizija u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine čine 3,82% ukupnih rashoda (u istom periodu 2019. godine: 5,20%), i u odnosu na uporedni period prethodne godine beleže povećanje od 6,01%.

Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine iznosi RSD 99.163 hiljada (u istom periodu 2019. godine je ostvaren dobitak u iznosu od RSD 162.783 hiljada).

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti je ostvarene u periodu od 1. januara do 30. juna a 2020. godine iznosi RSD 39.136 hiljada (u istom periodu 2019. godine ostvaren je gubitak u iznosu RSD 6.723 hiljada).

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine iznosi RSD 602 hiljada (u istom periodu 2019. godine iznosi RSD 1.017 hiljada).

Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine iznosi RSD 316.876 hiljada (u istom periodu 2019. godine iznosi 182.715 hiljada).

Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine iznosi RSD 993.701 hiljada (u istom periodu 2019. godine iznosi RSD 211.566 hiljada).

Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine iznosi RSD 1.546 hiljada (u istom periodu 2019. godine ostvaren je dobitak u iznosu od 8.125 hiljada).

Ostali poslovni prihodi, koji čine 0,17% ukupnih prihoda u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine, a iznose RSD 25.622 hiljada (u istom periodu 2019. godine iznosi 32.706 hiljada). U odnosu na prethodni izveštajni period, beleže pad od 21,66%.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine iznosi RSD 1.166.169 hiljada (u istom periodu 2019. godine iznosi RSD 1.137.614 hiljada).

Troškovi amortizacije u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine iznosi RSD 315.055 hiljada (u istom periodu 2019. godine iznosi RSD 257.897 hiljada).

Ostali prihodi koji čine 0,74% ukupnih prihoda u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine, a iznose RSD 115.350 hiljada (u istom periodu 2019. godine iznosi 213.726 hiljada). U odnosu na prethodni izveštajni period, beleže pad od 46,03%.

Ostali rashodi u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine čine 13,06% ukupnih rashoda (u istom periodu 2019. godine: 17,75%), i u odnosu na uporedni period prethodne godine beleže pad od 10,95%.

Grupa je u periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine ostvarila dobitak pre poreza u iznosu od RSD 949.574 hiljada (u istom period 2019. godine RSD 1.228.206 hiljada). U odnosu na prethodni izveštajni period, beleže pad od 22,69%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine
4. STRUKTURA BILANSA USPEHA I BILANSA STANJA (nastavak)
4.2 BILANS STANJA (nastavak)

	30.06.2020.	U %	31.12.2019.	U %	U RSD hiljada % rasta/pada
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	30.742.739	10,98	21.855.352	9,01	40,66
Potraživanja po osnovu derivata	404.974	0,14	346.899	0,14	16,74
Hartije od vrednosti	50.402.695	18,01	41.791.566	17,23	20,60
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	521.188	0,19	1.606.479	0,66	-67,56
Kredit i potraživanja od komitenata	192.668.685	68,83	171.568.590	70,74	12,30
Investicije u pridružne društva i zajedničke poduhvate	118	0,00	118	0,00	0,00
Nematerijalna ulaganja	739.078	0,26	683.397	0,28	8,15
Osnovna sredstva	3.021.927	1,08	3.076.169	1,27	-1,76
Tekuća poreska sredstva	193.680	0,07	229.409	0,09	-15,57
Odložena poreska sredstva	20.226	0,01	2.044	0,00	100,00
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	0,00	12.252	0,00	0,00
Ostala sredstva	1.192.289	0,43	1.348.380	0,56	-11,58
UKUPNA AKTIVA	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42
PASIVA					
Obaveze po osnovu derivata	359.990	0,13	250.039	0,10	43,97
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	84.356.623	30,14	71.909.427	29,65	17,31
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	150.600.823	53,80	126.407.953	52,12	19,14
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.510.384	1,25	3.512.691	1,45	-0,07
Subordinirane obaveze	4.037.851	1,44	4.206.971	1,73	-4,02
Rezervisanja	828.641	0,30	758.606	0,31	9,23
Tekuce poreske obaveze	-	0,00	169.499	0,07	-100,00
Odložene poreske obaveze	11.268	0,00	13.365	0,01	-15,69
Ostale obaveze	3.226.942	1,15	3.153.824	1,30	2,32
UKUPNO OBAVEZE	246.932.522	88,22	210.382.375	86,75	17,37
KAPITAL					
Akcijski kapital	15.462.944	5,52	15.462.944	6,38	0,00
Dobitak	1.143.364	0,41	2.891.319	1,19	-60,46
Rezerve	16.264.575	5,81	13.681.971	5,64	18,88
Učešća bez prava kontrole	116.446	-	102.047	-	-
UKUPAN KAPITAL	32.987.329	11,78	32.138.281	13,21	2,64
UKUPNO PASIVA	279.919.851	100	242.520.656	100	15,42

Ukupna bilansna suma na dan 30. juna 2020. godine iznosi RSD 279.919.851 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 242.520.656 hiljada) i beleži rast u drugom kvartalu 2020. godine od RSD 37.399.195 hiljada, odnosno 15,42% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

4. STRUKTURA BILANSA USPEHA I BILANSA STANJA (nastavak)

4.2 BILANS STANJA (nastavak)

AKTIVA

Gotovina i sredstva kod centralne banke su zabeležili rast od 40,66% u prvom polugodištu 2020. godine u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Potraživanja po osnovu derivata imaju učešće u ukupnoj aktivni od 0,15% i beleže rast od 16,74% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Hartije od vrednosti imaju učešće u ukupnoj aktivni od 18,86% i beleže rast od 20,60% u odnosu 31. decembar 2019. godine.

U strukturi aktive na dan 30. juna 2020. godine, **kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija** učestvuju sa 0,19% (31. decembar 2019. godine: 0,66%). Neto dati kreditni i potraživanja zabeležili su pad od RSD 1.085.291 hiljada, odnosno 67,56% u odnosu na 31. decembar 2019. godine. Ukupni neto kreditni i potraživanja od banaka na dan 30. juna 2020. godine iznose od RSD 521.188 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 1.606.479 hiljada).

U strukturi aktive na dan 30. juna 2020. godine, najveće učešće beleže **kreditni i potraživanja od komitenata** sa 68,83% (31. decembar 2019. godine: 70,74%). Neto dati kreditni i potraživanja od komitenata zabeležili su rast od RSD 21.100.095 hiljada, odnosno 12,30% u odnosu na 31. decembar 2019. godine. Ukupni neto kreditni i potraživanja od komitenata na dan 30. juna 2020. godine iznose od RSD 192.668.685 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 171.568.590 hiljada).

Investicije u pridružne društva i zajedničke poduhvate su na istom nivou u odnosu na 31. decembar 2019.

Nematerijalna ulaganja na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 739.078 hiljada a u odnosu na 31. decembar 2019. godine beleže rast od 8,15%.

Nekretnine, postrojenja i oprema na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 3.021.927 hiljada a u odnosu na 31. decembar 2019. godine beleže pad od 1,76%.

Tekuća poreska sredstva na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 193.680 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 229.409 hiljada).

Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 12.252 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 12.252 hiljada).

Ostala sredstva su se smanjila za 11,58% na dan 30. juna 2020. godine u odnosu na 31. decembar 2019. godine i učestvuju u ukupnoj aktivni sa 0,56%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

4. STRUKTURA BILANSA USPEHA I BILANSA STANJA (nastavak)

4.2 BILANS STANJA (nastavak)

PASIVA

Obaveze po osnovu derivata na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 359.990 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 250.039 hiljada) i beleže rast od 43,97% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

U strukturi ukupnih obaveza na dan 30. juna 2020. godine, **depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci** učestvuju sa 30,14% (31. decembar 2019. godine: 29,65%). Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci zabeležili su rast od RSD 12.447.196 hiljada, odnosno rast od 17,31% u odnosu na 31. decembar 2019. godine. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci na dan 30. juna 2020. godine iznose od RSD 84.356.623 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 71.909.427 hiljada).

U strukturi ukupnih obaveza na dan 30. juna 2020. godine, najveće učešće imaju **depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima** sa 53,80% (31. decembar 2019. godine: 52,12%). Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima zabeležili su rast od RSD 24.192.870 hiljada, odnosno rast od 19,14% u odnosu na 31. decembar 2019. godine. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na dan 30. juna 2020. godine iznose od RSD 150.600.823 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 126.407.953 hiljada).

Obaveze po osnovu hartija od vrednosti na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 3.510.384 hiljada, i učestvuju sa 1,25% u ukupnoj pasivi Grupe, a odnose se na emisiju dugoročnih dinarskih obveznica. Obim emisije je iznosio 3.500.000.000,00 dinara. Izdato je 350.000 komada obveznica pojedinačne nominalne vrednosti 10.000,00 dinara, ISIN: RSNOVBD53653 CFI: DBVUFR, sa varijabilnom kamatnom stopom i jednokratnim dospećem glavnice nakon dve (2) godine i jedan (1) dan.

Isplata glavnice obveznica vrši se na dan dospeća. Obveznice su uključene u trgovanje na Beogradskoj berzi, simbol NSBN02.

Subordinirane obaveze iznose RSD 4.037.851 hiljada na dan 30. juna 2020. godine i beleže pad od 4,02% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Subordinirane obaveze se odnose na kredit odobren od strane Erste GCIB Finance, Amsterdam dana 27. decembra 2011. godine, u iznosu od EUR 15.000.000 na period od 10 godina sa periodom mirovanja 5 godina i kamatnom stopom u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,65% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje u 21 jednakih tromesečnih rata, od kojih prva dospeva nakon isteka perioda mirovanja od 5 godina.

Grupa je dana 20.08.2018. godine potpisala novi ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od 30 miliona evra. Rok kredita je 10 godina, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,38% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Na dan 30. juna 2020. godine, **rezervisanja** iznose RSD 828.641 hiljada i beleže rast od 9,23% u odnosu na 31. decembar 2019. godine. Rezervisanja su formirana za rizičnu vanbilansnu aktivu Grupe (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) po plasmanima gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret Grupe. Grupa je formirala rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih koja obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju i jubilarnih nagrada. Grupa je formirala i rezervisanje za sudske sporove u kojima je Grupa tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Grupe očekuje negativan ishod.

Na dan 30. juna 2020. godine nisu formirane **tekuće poreske obaveze** (31. decembra 2019. godine su iznosile RSD 169.499 hiljada).

Ostale obaveze na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 3.226.942 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 3.153.824 hiljada).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

4. STRUKTURA BILANSA USPEHA I BILANSA STANJA (nastavak)

4.2 BILANS STANJA (nastavak)

KAPITAL

Ukupan kapital Grupe na dan 30. juna 2020. godine iznosi RSD 32.987.329 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 12.909.000 hiljada, emisione premije u iznosu od RSD 2.553.944 hiljada, posebnih rezervi za procenjene gubitne RSD 15.634.895 hiljada, revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD 629.680 hiljada i dobitka tekućeg period u iznosu od RSD 1.143.364 hiljada. Ukupan kapital je na dan 30. juna 2020. je povećan za 2,64% u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Struktura ukupnog kapitala Grupe prikazana je kako sledi:

	30.06.2020.	U RSD hiljada 31.12.2019.
Akcijski kapital – obične akcije /i/	12.909.000	12.909.000
Emisiona premija /ii/	2.553.944	2.553.944
Rezerve iz dobiti /iii/	15.634.895	12.955.128
Revalorizacione rezerve /iv/	629.680	726.842
Dobitak tekuće godine	1.143.364	2.891.319
Učešća bez prava kontrole	116.446	102.047
	32.987.329	32.138.280

/i/ Akcijski kapital

Na dan 30. juna 2020. godine upisani i uplaćeni kapital Grupe se sastoji od 1.290.900 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2019. godine: 1.290.900 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

Većinski akcionar Banke je Erste Group, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 30. juna 2020. godine. Struktura akcionara Banke na dan 30. juna 2020. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	955.266	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	335.634	26,00
Ukupno	1.290.900	100,00

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija na dan 30. juna 2020. u iznosu od RSD 2.553.944 hiljada (31. decembra 2019. godine RSD 2.553.944 hiljada) obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 15.634.895 hiljada. Na dan 31. decembra 2019. godine rezerve iz dobiti su iznosile RSD 12.955.128 hiljada. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Grupe od 30. juna 2020. godine Grupa je iz ostvarene dobiti za 2019. godinu izvršila raspodelu preostale dobiti u ostale rezerve u iznosu od RSD 2.679.766 hiljada.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve, koje na dan 30. juna 2020. godine iznose RSD 629.680 hiljada (31. decembar 2019. godine: RSD 726.842 hiljada), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u vlasničke i dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i efekte promene kreditnog rizika izdavaoca hartije, i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

4. STRUKTURA BILANSA USPEHA I BILANSA STANJA (nastavak)

4.2 BILANS STANJA (nastavak)

KAPITAL

Pokazatelji poslovanja Grupe – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	30.06.2020.	31.12.2019.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 296.198.395	EUR 283.782.619
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	19,45	20,47
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	17,43	18,22
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akciskog kapitala	Minimum 4,5%	17,43	18,22
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	8,81	9,36
6. Izloženost prema licima povezanim sa Grupom	Maksimum 25%	5,27	8,71
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	37,85	21,66
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	1,27	1,49
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,23	1,38
9. PPLA	Minimum 100%	134,81	197,37
10. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0,43	0,38
11. Izloženosti Grupe prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	12,18	12,95
12. Ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,08	0,08

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

4. STRUKTURA BILANSA USPEHA I BILANSA STANJA (nastavak)

4.2 BILANS STANJA (nastavak)

KAPITAL(nastavak)

Dinarski i devizni podbilans Grupe na dan 30. juna 2020. i 31. decembra 2019. prikazani su kako sledi:

	30.06.2020.	U %	31.12.2019.	U %	U RSD hiljada % rasta/pada
AKTIVA					
Aktiva u dinarima	101.074.269	36,11	80.241.375	33,09	25,96
Aktiva u stranoj valuti	178.845.582	63,89	162.279.280	66,91	10,21
Ukupna aktiva	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42
PASIVA					
Pasiva u dinarima	105.102.550	37,55	89.634.993	36,96	17,26
Pasiva u stranoj valuti	174.817.301	62,45	152.885.662	63,04	14,35
Ukupna pasiva	279.919.851	100	242.520.655	100	15,42

Dinarski podbilans aktive Grupe na dan 30. juna 2020. godine čini 36,11% ukupne aktive i beleži rast od 25,96% u odnosu na 31. decembra 2019. godine, dok dinarski podbilans pasive Grupe čini 37,55% ukupne pasive Grupe i beleži rast od 17,26% u odnosu na 31. decembra 2019. godine. Međutim, devizni podbilans aktive Grupe je i dalje značajniji i čini 63,89% aktive na dan 30. juna 2020. godine i beleži rast od 10,21% u odnosu na 31. decembar 2019. godine, dok je devizni podbilans pasive Grupe takođe značajan i čini 62,45% pasive na dan 30. juna 2020. godine, i beleži rast od 14,35% u odnosu na 31. decembra 2019. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

5. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

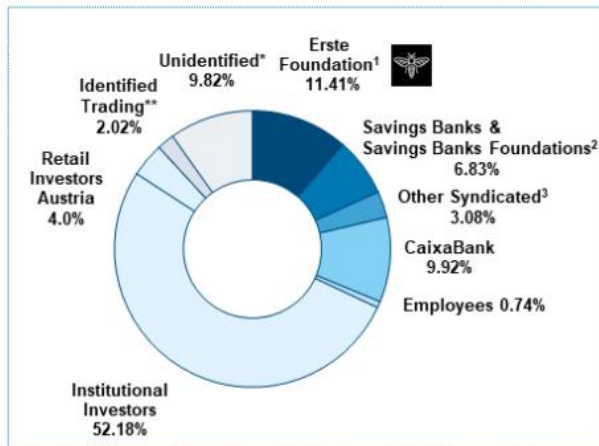
U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka

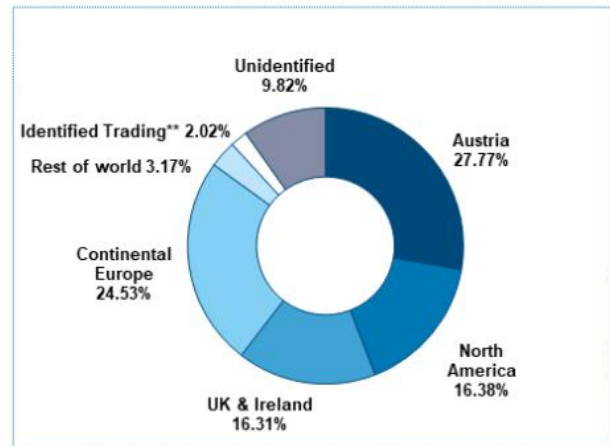
Akcionari Grupe su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

By investor

By region

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine
5. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 30. juna 2020. i 31. decembra 2019. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	30.6.2020		U RSD hiljada 31.12.2019	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Potraživanja po osnovu derivata	11.379	-	22.678	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	364.612	23.095	1.105.627	354.612
Kredit i potraživanja od komitenata	-	58.794	-	62.979
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	0	-	977.116
Ostala sredstva	3.211	2.728	7.543	30.641
	379.202	84.617	1.135.848	1.425.348
Obaveze				
Obaveze po osnovu derivata	328.521	0	228.172	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	32.912.882	16.239	26.675.120	34.012
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	96.935	-	53.665
Subordinirane obaveze	4.037.852	-	4.206.971	-
Rezervisanja	6	225	6	60
Ostale obaveze	213	914.602	26.419	1.067.653
	37.279.474	1.028.001	31.136.688	1.155.390
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	49.560	0	115.680	408.941
Preuzete neopozive obaveze	-	93.752	-	1.319
Druga vanbilansna evidencija	-	84.382	35.022.878	172.273
	49.560	178.134	35.138.558	582.533

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

5. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	U RSD hiljada			
	<u>Na dan 30. juna 2020. godine</u>		<u>Na dan 30. juna 2019. godine</u>	
	<u>Akcionari</u>	<u>Ostale članice Erste grupe</u>	<u>Akcionari</u>	<u>Ostale članice Erste grupe</u>
Prihodi od kamata	7.466	235	7.669	505
Rashodi kamata	(279.843)	(13.736)	(291.665)	(31.530)
Prihodi od naknada i provizija	26.078	1.667	17.703	850
Rashodi naknada i provizija	(128.172)	-	(130.776)	-
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(146.339)	-	(116.607)	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	48.627	-	42.479	1.970
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	155	85	246	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	(350)
Ostali poslovni prihodi	-	5.148	-	5.328
Troškovi amortizacije	-	-	-	(39.520)
Ostali prihodi	2.245	666	3.639	3.692
Ostali rashodi	(26.467)	(167.491)	(103.164)	(368.354)

Na dan 30. juna 2020. godine i 30. juna 2019. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

Banka kroz cross-border kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge. Banka je u poslovima sa cross-border kreditima isključivo agent i nije izložena kreditnom riziku.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

5. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

- b) Grupa ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	Stanje na dan 30. juna 2020. godine	Prihodi/ (rashodi) 30.06.2020. godine	Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	U RSD hiljada Prihodi/ (rashodi) 30.06.2019. godine
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	1.720	78	1.244	105
Stambeni krediti	53.664	1.065	56.122	1.543
Razgraničena naknada	-	-	(70)	-
Ostali plasmani i potraživanja	377	9	149	8
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(57)	(13)	(44)	1
Depoziti	128.729	(466)	101.566	(105)
Ostale obaveze	268	(39)	293	(277)
Neiskorišćeni okvir	1.035	-	1.430	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

6.1. Uvod

Grupa upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Grupa je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Grupa je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Grupe prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Grupe u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena kao i drugim rizicima koje Grupa kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Grupi je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Grupe.

Grupa ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Grupe i svaki pojedinac u Grupi, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Grupa prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Sektoru upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Pored toga, Grupa je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Grupe.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost Grupe rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje pre svega, kamatnim rizikom, rizikom likvidnosti i deviznim rizikom, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima Grupe.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Grupe, u slučaju da je takva odluka potrebna.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Uvod (nastavak)

Komitet za upravljanje nefinansijskim rizicima

Cilj Komiteta za upravljanje nefinansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Grupe, uz primenu Odluke na osnovu očekivanih dobiti od izlaganja riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali ne-finanjskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Grupe. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Grupe. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Grupe

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da doprinese poboljšanju poslovanja Grupe obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Banci da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Grupi, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Grupe sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Grupe i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Banka") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni delovi koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti imaju zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Grupa izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Grupa voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Grupe prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Funkcija upravljanja rizicima, postavljena u vidu posebnih organizacionih jedinica funkcionalno i organizaciono odvojenih od aktivnosti preuzimanja rizika Grupe, odgovorna je za sistem upravljanja rizicima u Banci. Imajući u vidu različitost oblasti koje pokrivaju, a u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Sektora upravljanja kreditnim rizicima, Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, Službe kontrole usklađenosti poslovanja i Službe upravljanja rizicima bezbednosti.

Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom;
- Direkcija za razvoj modela i upravljanje podacima rizika;
- Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti;
- Odeljenje za upravljanje operativnim rizikom i ostalim nefinansijskim rizicima;
- Odeljenje za upravljanje kolateralima.

Sektor za upravljanje kreditnim rizicima se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija upravljanja kreditnim rizicima;
- Direkcija za strategiju i upravljanje kreditnim portfolijom;
- Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana.

Služba kontrole usklađenosti poslovanja se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Odeljenje kontrole i sprečavanja pranja novce;
- Odeljenje upravljanja rizicima finansijskog kriminala;
- Odeljenje regulatorne usklađenosti poslovanja;
- Odeljenja upravljanja rizicima sukoba interesa i HoV.

Službe upravljanja rizicima bezbednosti:

- Odeljenje upravljanja rizicima informacione bezbednosti;
- Odeljenje upravljanja rizikom fizičke bezbednosti;
- Odeljenje upravljanja kontinuitetom poslovanja;

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Grupa jeste ili može biti izložena.

Grupa je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Grupa izložena.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Grupe uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Grupe, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Grupe i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Grupe zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Grupe od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Grupa kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Grupa svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Grupe, Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobranje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjavanja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Grupa određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te ne formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom scoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Kreditni rizik (nastavak)

Grupa se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Grupi (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane Grupnih Competence Centara za razvoj modela što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se odobravaju od strane Izvršnog odbora Grupe. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između "performing" i „non-performing“ klijenata. Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza) Grupa koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Grupa koristi skalu od 5 ocena (R1-R5).

U cilju povećanja uporedivosti kvaliteta aktive Erste Grupe, Grupa koristi model za procenu kategorije rizika izloženosti. Na bazi kalibracije internih verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza koje se koriste za regulatorne svrhe (obračun rezervacija) na stope nastupanja statusa neizmirenja obaveza (default rates) koje objavljuju rejting agencije, svakom klijentu je aproksimiran eksterni rejting radi razvrstavanja u risk kategorije.

Za potrebe izveštavanja, grupisanje je izvršeno u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Grupom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Grupom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanja obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije. Ova kategorija obuhvata S&P rejtinge od AAA do BB.

Poseban nadzor (managment attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu. Ova kategorija obuhvata S&P rejting B.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje S&P rejtinga lošijeg od CCC kod kojih nije nastupio status neizmirenja obaveza.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Grupe i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. Pored toga, problematičnim potraživanjima se smatraju i restrukuirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 6.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Grupa primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Banci, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Grupe je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Grupu, te Grupa kroz proces redovnih re-odobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Grupe.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Kreditni rizik (nastavak)

Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)

Grupa sprovodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Grupe i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Grupa primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Banci je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije za strategiju i upravljanje kreditnim portfolijom..

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve na nivou Erste Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Grupa je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Grupa ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Grupe, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Status neizmirenja obaveza (nastavak)

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Grupe nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 – R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 – E5.

Ukoliko, po proceni Grupe, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Grupa će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 – E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 – E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 – E5.

Otpis potraživanja

Grupa u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškova u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadle plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Grupe, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Grupa se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Grupa u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive Grupe „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je Grupa evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje Grupa ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 30. juna 2020. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15.361.109	-	15.361.109	15.381.630	30.742.739
Potraživanja po osnovu derivata	404.974	-	404.974	-	404.974
Hartije od vrednosti	50.434.424	31.729	50.402.695	-	50.402.695
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	523.848	2.660	521.188	-	521.188
Kredit i potraživanja od komitenata	196.845.993	4.177.308	192.668.685	-	192.668.685
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	118	118
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	739.078	739.078
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.021.927	3.021.927
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	193.680	193.680
Odložena poreska sredstva	-	-	-	20.226	20.226
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	12.252	12.252
Ostala sredstva	981.886	97.847	884.039	308.250	1.192.289
Bilansna izloženost	264.552.234	4.309.544	260.242.690	19.677.161	279.919.851
Date garancije i jemstva	20.970.344	187.227	20.783.117	-	20.783.117
Preuzete buduće obaveze	39.395.918	133.334	39.262.584	-	39.262.584
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	303.485.127	303.485.127
Vanbilansna izloženost	60.366.262	320.561	60.045.701	303.485.127	363.530.828
Ukupna izloženost	324.918.496	4.630.105	320.288.391	323.162.288	643.450.679

U skladu sa poslovnom politikom Grupe, osnovnim izvorom kreditnog rizika Grupa smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja.

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Grupa smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Grupe (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i optimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje Grupa ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je Grupa izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje Grupa nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13.219.331	-	13.219.331	8.636.021	21.855.352
Potraživanja po osnovu derivata	346.899	-	346.899	-	346.899
Hartije od vrednosti	41.552.370	20.785	41.531.585	259.981	41.791.566
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.608.228	1.749	1.606.479	-	1.606.479
Kreditni i potraživanja od komitenata	174.900.522	3.331.932	171.568.590	-	171.568.590
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	118	118
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	683.397	683.397
Osnovna sredstva	-	-	-	3.076.169	3.076.169
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	229.409	229.409
Odložena poreska sredstva	-	-	-	2.044	2.044
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	12.252	12.252
Ostala sredstva	1.046.447	87.587	958.860	389.520	1.348.380
Bilansna izloženost	232.673.797	3.442.053	229.231.744	13.288.911	242.520.655
Date garancije i jemstva	21.221.867	134.077	21.087.790	-	21.087.790
Preuzete buduće obaveze	40.284.472	146.746	40.137.726	-	40.137.726
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	295.470.242	295.470.242
Vanbilansna izloženost	61.506.339	280.823	61.225.516	295.470.242	356.695.758
Ukupna izloženost	294.180.136	3.722.876	290.457.260	308.759.153	599.216.413

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 30. juna 2020. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja ²			Problematična potraživanja ³	Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada Uticaj sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	68.586.279	10.887.538	2.791.588	1.372.816	36.905.547	327.244	179.927
Stambeni krediti	42.140.768	2.523.192	593.580	408.296	36.112.352	326.912	178.336
Potrošački i gotovinski krediti	24.286.511	7.873.604	2.063.809	851.185	43.800	-	1.583
Transakcioni i kreditne kartice	480.880	166.476	54.542	12.980	2.258	-	2
Ostala potraživanja	1.678.120	324.266	79.657	100.356	747.137	332	6
Potraživanja od privrede	84.090.544	21.027.923	4.434.467	738.844	31.086.574	226.657	379.782
Velika preduzeća	19.990.102	1.711.925	-	-	8.218.149	-	33.740
Mala i srednja preduzeća	37.194.000	11.460.575	2.606.142	449.032	16.906.709	123.076	242.689
Mikro preduzeća i preduzetnici	19.354.624	6.263.583	1.772.422	248.028	4.567.068	76.024	93.399
Poljoprivrednici	112.977	163.583	55.903	40.240	90.583	27.557	9.954
Javna preduzeća	7.438.842	1.428.257	-	1.545	1.304.065	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3.099.319	180.666	61.709	98.147	341.754	59.286	48.618
Ukupna potraživanja	155.776.142	32.096.127	7.287.764	2.209.808	68.333.874	613.187	608.327

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

² Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 6.2 Kreditni rizik.

³ Problematična potraživanja Grupe uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „6.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza“) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 6.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(b) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2019. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja ⁴				Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada
	Visok	Srednji	Nizak	Problematična potraživanja ⁵	Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	Uticaj sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti
Potraživanja od stanovništva	64.908.588	10.143.409	1.914.480	1.446.272	35.720.447	344.329	179.927
Stambeni krediti	40.282.044	2.469.240	404.170	427.699	34.964.135	344.329	178.336
Potrošački i gotovinski krediti	22.413.289	7.302.293	1.444.194	898.140	45.613	-	1.583
Transakcioni i kreditne kartice	552.571	115.165	20.358	14.775	1.503	-	2
Ostala potraživanja	1.660.685	256.711	45.758	105.658	709.196	-	6
Potraživanja od privrede	68.657.246	20.012.770	3.597.478	760.885	27.976.773	197.019	379.782
Velika preduzeća	18.873.773	2.138.317	-	-	7.910.647	-	33.740
Mala i srednja preduzeća	33.852.030	8.423.106	2.866.784	564.749	15.283.526	105.405	242.689
Mikro preduzeća i preduzetnici	12.885.740	7.768.768	696.732	146.526	3.725.355	62.136	93.399
Poljoprivrednici	98.143	191.978	33.962	48.065	98.571	29.478	9.954
Javna preduzeća	2.947.559	1.490.601	-	1.545	958.673	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.708.033	116.990	88.890	153.709	726.450	73.793	48.618
Ukupna potraživanja	138.273.867	30.273.169	5.600.849	2.360.865	64.423.669	615.141	608.327

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

⁴ Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 6.2 Kreditni rizik.

⁵ Problematična potraživanja Grupe uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „6.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 6.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Grupnaplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Grupa uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Grupuzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom je Odeljenje za upravljanje kolateralima. koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored ovog procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Grupu, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom procene nekretnina.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena. Poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih regulatornih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Grupe kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Grupa prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Grupe kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Grupa trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- Država;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta i međunarodnih razvojnih banaka – izloženostima obezbeđenim garancijom Grupe i međunarodnih razvojnih banaka.

Grupa u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti, kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Grupa izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod Grupe kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Grupa primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Grupe.

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Grupa je u skladu sa MSFI 9 postavila adekvatnu strukturu, alate i procese za pravovremeno utvrđivanje gubitka usled kreditnih rizika. Po regulatornim i računovodstvenim standardima kao i ekonomskim razmatranjima Grupa redovno evaluira potrebu i formira ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka da bi pokrila očekivane ekonomske gubitke od finansijske imovine.

Grupa finansijsku imovinu klasifikuje kao imovinu koja se naknadno meri po amortizovanom trošku (AC), po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ili po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka na osnovu (FVTPL):

- (a) poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i
(b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

Grupa teži tome da svoja ključna portfolija (kreditni i potraživanja od komintenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno obaveze po osnovu finansijskih garancija i preuzetih budućih obaveza) klasifikuje kao imovinu koja se meri po amortizovanom trošku, dok se deo hartija od vrednosti klasifikuje po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (portfolio hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se drži u cilju adekvatnog upravljanja likvidnošću gde poslovni model podrazumeva i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i potencijalnu prodaju te finansijske imovine) i fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (pretežno hartije od vrednosti namenjene trgovanju).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

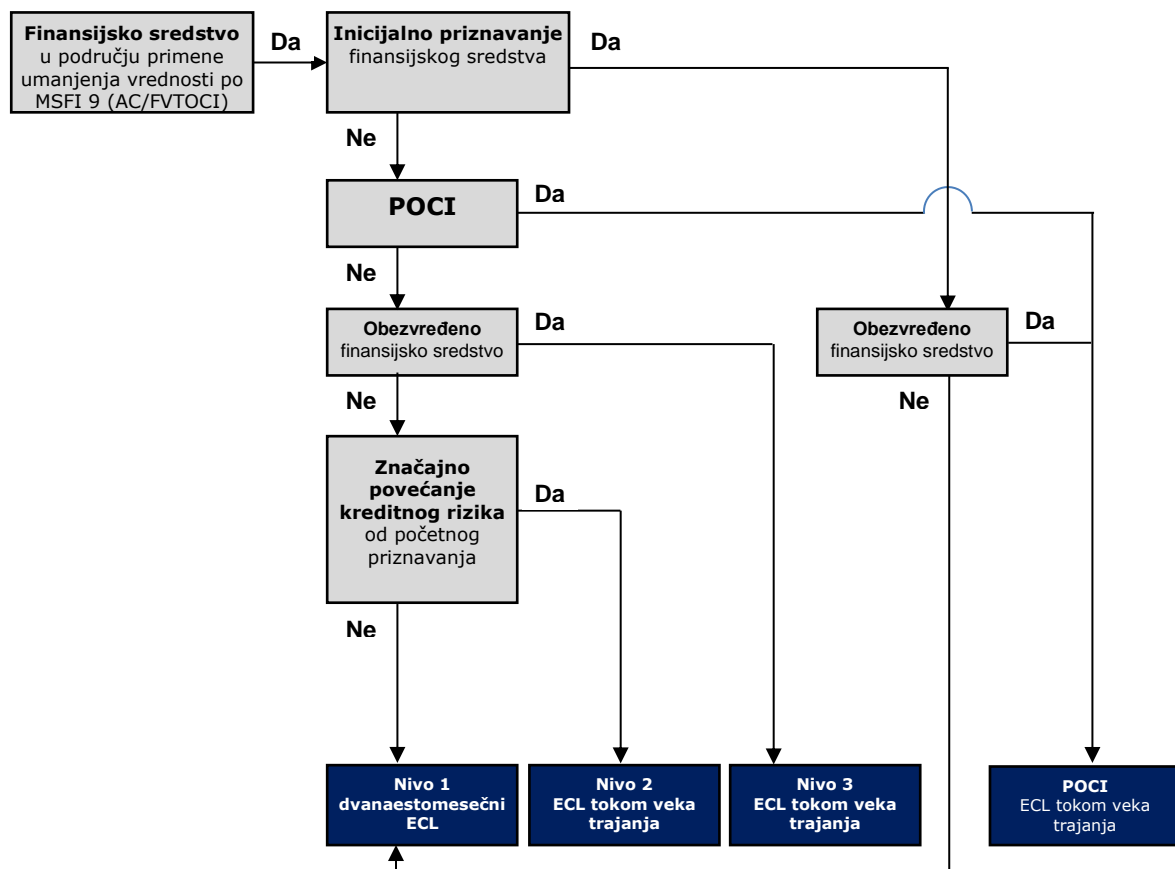
6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Cilj formiranja ispravke vrednosti je da se priznaju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja za sve finansijske instrumente, uzimajući u obzir sve razumne i pomoćne informacije, uključujući one koje se odnose na buduće događaje [MSFI 9 5.5.4.]. U skladu sa tim, finansijskoj imovini koja je relevantna sa aspekta MSFI 9 standarda i klasifikovana je kao AC Ili FVTOCI dodeljuje se jedan od tri nivoa (*eng. stage*), osim ukoliko se finansijska imovina ne priznaje kao POCI.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Grupa očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Grupa očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Proces ispravki rezervi usled kreditnih gubitaka:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo obezvređenja 1

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine),
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika,
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1 ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

Nivo obezvređenja 2

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

Nivo obezvređenja 3

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u status neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina

Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

Grupa koristi sledeće kvalitativne i kvantitativne kriterijume koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) u trenutku izveštavanja u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja finansijske imovine:

Kvalitativni kriterijumi

- **Dani kašnjenja (DPD)** - Grupa definiše više od 30 dana kašnjenja sa pragom materijalnosti kao indikator da treba priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja [MSFI 9 5.5.11., B5.5.19];
- **Forbearance** - Status forbearance dodeljen klijentu, bilo non-performing forbearance ili performing forbearance, smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prebacivanje klijenta u nadležnost direkcije restrukturiranja i naplate plasmana** (workout department) - Prenos u direkciju restrukturiranja i naplate plasmana smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prevara** - u slučaju postojanja dokaza o izvršenoj prevarnoj radnji povezanoj sa finansijskom imovinom koja nije izvršena od strane dužnika te dužniku iz objektivnih razloga nije dodeljen status neizmirenja obaveza, finansijsku imovinu treba preneti u nivo 2, odnosno priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

- **Kriterijumi na nivou portfolija** - sprovođenje procene značajnog povećanja kreditnog rizika na nivou portfolija neophodno je samo ukoliko je povećanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog instrumenta dostupno tek uz određeno vremensko kašnjenje.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 ukoliko je bilo koji od kvalitativnih kriterijuma aktiviran od trenutka inicijalnog priznavanja do trenutka izveštavanja i još uvek je aktivan.

Kvantitativni kriterijumi

- **Relativna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja posmatra se ukoliko je racio veći od definisanog praga (engl. treshold). Definisane praga je u nadležnosti Grupe, a u skladu sa dokumentom Koncept za procenu praga SICR po MSFI 9.
- **Apsolutna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Apsolutna promena iznad 50 bp smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja na nivou Grupe.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 samo ukoliko se proceni da su i relativne i apsolutne promene PD značajne, odnosno obe promene moraju biti veće od određenih relativnih i apsolutnih granica.

Prenos između nivoa je simetričan proces. Ovo znači da će se finansijsko sredstvo preneti iz nivoa 2 u nivo 1 ukoliko više nije ispunjen niti jedan SICR kriterijum.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Grupa za finansijsku imovinu koja nije u statusu neizmirenja obaveza primenjuje kolektivnu procenu, a očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M GCA_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} izračunati očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja;
  - 2) M je broj godina od datuma izveštaja (t_0) do dospeća (T) zaokruženog do celog broja, tj. ukoliko je datum izveštaja kraj maja 2015. ($t_0 = 31. 5. 2015$), a dospeće je krajem oktobra 2020. godine ($T = 31. 10. 2020$), tada je preostali vek trajanja finansijskog sredstva do dospeća u godinama 5.4, odnosno $M = 6$;
  - 3) t predstavlja godinu od datuma izveštaja;
  - 4) GCA_t je procena bruto knjigovodstvene vrednosti u t. godini od datuma izveštaja;
- Procenjuje se kao $GCA_t = GCA_{t_0} \cdot c_t$, gde je GCA_{t_0} bruto knjigovodstvena vrednost koja se knjiži na datum izveštaja a c_t je koeficijent koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“.
- 5) PD_t je verovatnoće neizmirenja obaveza u t. godini od datuma izveštaja;
  - 6) LGD_t je procena gubitka usled default-a a uzima se u obzir u t. godini od datuma izveštaja;
  - 7) D_{t-1} je faktor eskonta koji se primenjuje u t. godini od datuma izveštaja;

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Izračunava se kao:

$$D_{t-1} = \frac{1}{(1 + \text{EIR})^{t-1}}$$

ECL tokom veka trajanja u slučaju preuzetih budućih obaveza i ugovora o finansijskoj garanciji izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$\text{ECL}_{LT} = \sum_{t=1}^M \text{EXP}_t \cdot \text{PD}_t \cdot \text{LGD}_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je EXP_t procena budućeg iznosa izloženosti u t. godini od datuma izveštavanja koji se dogodio usled povučene obaveze nepovučenog kredita ili plaćanja po finansijskoj garanciji;

Procenjuje se kao $\text{EXP}_t = \text{Off-Bal}_{t0} * \text{CCF}_t * c_t$, gde je

- i) Off-Bal_{t0} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja;
- ii) CCF_t je faktor kreditne konverzije koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Za finansijsku imovinu koja je u statusu neizmiranja obaveza (dodeljen rejting R). Grupa očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja izračunava kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijske imovine [MSFI 9 B5.5.33].

ECL se može proceniti individualno ili kolektivno.

- 1) Individualni pristup se primenjuje u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.
- 2) Kolektivna procena (takozvani pristup zasnovan na pravilima) primenjuje se u slučaju klijenata koji se ne smatraju pojedinačno značajnim.

Individualni pristup

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka individualno značajnih klijenata koji su u statusu neizvršenja obaveza, očekivane buduće novčane tokove pojedinačno se procenjuju od strane eksperata iz Direkcije za restruktuiranje i naplatu plasmana.

Za izračun ECL uzima se u obzir više od jednog scenarija da bi se dobio nepristrasan rezultat ponderisan verovatnoćama.

U skladu sa internim procesima restrukturiranja i naplate obično se uzimaju u obzir sledeći scenariji:

- 1) Odobrena strategija restrukturiranja i naplate koja predstavlja osnovni scenario baziran na „going/gone concern-u“
- 2) Alternativni osnovni scenario ukoliko je primenljiv;
- 3) Nepredviđeni scenario
- 4) Scenario izlaska (npr. prodaja NPL).

Izračun ECL tokom veka trajanja za svaki se scenario radi u skladu sa sledećom formulom:

$$\text{ECL}_{LT,s} = \max(0; \text{GCA}_{t_0} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{\text{CF}_j}{(1 + \text{EIR})^{(j-t_0)/365}})$$

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Gde je

- 1) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s ;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) CF_j su očekivani novčani tokovi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
  - a) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
  - b) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- 4) j je datum kada se očekuje novčani tok;
- 5) EIR je izvorna efektivna kamatna stopa.

Konačni očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = p_1 \cdot ECL_{LT,1} + p_2 \cdot ECL_{LT,2} + p_3 \cdot ECL_{LT,3}$$

Gde je

- 1) ECL_{LT} verovatnoćom ponderisani očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s , $s = 1, 2$ ili 3 na datum izveštavanja;
- 3) p_s je verovatnoća dešavanja scenarija s , $s = 1, 2$ na datum izveštavanja.

U slučaju obaveza po nepovučenim kreditima i finansijskim garancijama, izračun ECL tokom veka trajanja proširuje se procenom očekivanog budućeg odliva. Nakon toga, formula izračuna za jedan scenario je:

$$ECL_{LT,s} = \max(0; \sum_{i=t_0}^{\infty} \frac{CF_i}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}})$$

- a) CF_i su očekivani novčani odlivi, tj. povlačenje nepovučenog dela obaveze po kreditu ili korišćenje finansijske garancije;
- b) CF_j su očekivani novčani prilivi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
  - i) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
  - ii) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- c) i je datum kada se očekuje novčani odliv;
- d) j je datum kada se očekuje novčani priliv, novčani odlivi mogu se očekivati na različite datume kao novčani prilivi.

Kolektivna procena

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka klijenata koje se ne smatraju individualno značajnim klijentima, a koji su u statusu neizvršenja obaveza, budući novčani tokovi se procenjuju na osnovu pravila u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = GCA_{t_0} \cdot LGD_{tID}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) LGD_{tID} je gubitak usled neizmirenja obaveza kao funkcija vremena neizmirenja obaveza (tID);

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

U slučaju kredita koji nije povučen i ugovora o finansijskoj garanciji, ECL tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = Off - Bal_{t_0} \cdot CCF \cdot LGD_{tID}$$

Gde je:

- Off-Bal_{t₀} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja (t₀);
- CCF faktor konverzije kredita koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka

- PD - Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. Probability of Default).

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci, odnosno tokom životnog veka proizvoda (lifeteime).

PD jednogodišnji, predstavlja verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (ili tokom ostatka trajanja finansijskog instrumenta ako je kraći od 12 meseci). Parametar se koristi za obračun ECL za izloženosti u Nivou 1 (Nivo obezvređenja 1).

PD tokom veka trajanja (lifetime) predstavlja izračunatu verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza tokom preostalog roka otplate finansijskog instrumenta. Parametar se koristi za izračun ECL za izloženosti u Nivou 2 i Nivou 3.

Procena jednogodišnjih i lifetime PD vrednosti, vrši se na dostupnoj istoriji podataka o klijentima odgovarajućeg segmenta, koristeći različite statističke pristupe zavisno od segmenta klijenta (migracione matrice, istorijska prosečna stopa neizmirenja obaveza, forward-looking informacije i slično).

- LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default).

LGD predstavlja očekivani procentualni gubitak koji Grupa pretrpi u slučaju kada izloženosti pređe u status neizmirenja obaveza.

Statistički LGD izračunat na bazi istorijskih gubitaka klijenata Grupe izračunat je za segment fizičkih lica i mikro klijenata i primenjuje od 2018 godine, dok je godišnja reprocena rađena u novembru 2019. godine. Za segment Pravnih lica – Corporate, Grupa trenutno koristi ekspertske vrednosti LGD (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom).

- CCF – Faktor kreditne konverzije (eng. Credit Conversion Factor)

CCF predstavlja procenat vanbilansnog dela izloženosti koji može preći u bilansnu izloženost Grupe prema dužniku do trenutku default-a. S obzirom na to da Grupa nema dovoljno istorijskih podataka za statističku procenu parametra CCF, u izračunu ECL koriste se regulatorne vrednosti propisane CRR – Foundation Approach.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramirani krediti

Kada su ispunjeni uslovi za reprogram kredita Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate, smanjenje inicijalno ugovorene kamatne stope, smanjenje anuiteta, delimični otpis potraživanja ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja na način da se klijentu odobri povoljniji uslovi nego što je to inicijalno odobreno. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance restrukturiranje.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova na način da se klijentu odobravaju povoljniji uslovi kreditiranja a koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije. Rezultat je promenjene situacije na tržištu i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastalim tržišnim uslovima.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava inicijalno ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da Grupa učini određene ustupke kako bi klijent mogao uredno da servisira ugovorene obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnije preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Banci. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg u poslednjih 12 meseci klijent mora da otplati min 6,7% ukupnog duga godišnje (važi za Corporate) sa docnjom ne dužom od 30 da i na kraju perioda ne sme da ima dospeli dug.

Performing forbearance under probation – je posebna kategorija u okviru Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda u minimalnom trajanju od 1 godine, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj (samo za Corporate klijente koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje minimalno 2 godine pod uslovom da su ispunjeni svi uslovi da klijent izađe iz statusa Forbearance (klijent nema docnju dužu od 30 dana u poslednjih 12 meseci uzastopno, na kraju perioda nema dospеле obaveze, rata nije manja od 50% od inicijalne rate za retail klijente i klijent (vazi za Corporate) je platio minimum 6,7% od glavnice u poslednjih 12 meseci).

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restruktuiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R3 u momentu odobrenja reprograma kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica) kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - od privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Grupe određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Grupa sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Grupa upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfoliju kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima Grupe, kao i interne limite definisane navedenom Politikom i Procedurom.

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Grupa je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfoliju, portfoliju klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) and Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Grupe, Grupa analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Grupe.
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Grupe.

Pored toga, Grupa je za potrebe praćenja kao interni limit zadržala pokazatelj koji je ranije bio definisan regulativom, a po kome izloženost prema licima povezanim sa Grupom ne sme biti viša od 20% kapitala Grupe.

Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom) Banka je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti, maksimalni limit izloženosti zasnovan na rejtingu i operativni maksimalni limit izloženosti.

Pored navedenog, u skladu sa odredbama Odluke o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti Grupe određenim vrstama proizvoda ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018), Grupa je na dan 30. juna 2020. godine u potpunosti usklađena sa regulatornim zahtevima propisanim tom odlukom.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Grupa rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Grupa posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta.

6.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je definisan Odlukom Narodne banke o upravljanju rizikom likvidnosti („Službeni glasnik RS“, br.103/2016).

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio rukovodstvo Grupe nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Grupe kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Grupa upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolazu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću ("KOL odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Grupe. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Politika internog procesa procene adekvatnosti likvidnosti i PFNS definišu iostale pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

Grupa održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Grupe. Takođe, Grupa održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Grupe (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Grupa klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Grupe koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Grupa prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Grupe prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Grupa je i tokom prvog polugodišta 2020. i tokom 2019. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

Pokazatelj likvidnosti tokom 2020. i tokom 2019. godine

	<u>30.06.2020.</u>	<u>31.12.2019.</u>
Prosek tokom perioda	1,39	1,36
Najviši	1,63	1,68
Najniži	1,22	1,13
Na dan	1,27	1,49

Uži pokazatelj likvidnosti tokom 2020. i tokom 2019. godine

	<u>30.06.2020.</u>	<u>31.12.2019.</u>
Prosek tokom perioda	1,27	1,21
Najviši	1,51	1,55
Najniži	1,09	0,96
Na dan	1,23	1,38

Od 30.06.2017. na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti Grupe, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne Grupe su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Grupe i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Grupje dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Grupa je uspostavila i prati i interne limite za PPLA.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom odgovorno je za obračun pokazatelja a za upravljanje pokazateljem odgovorna je Služba upravljanja aktivom i pasivom. Grupa je na dan 30. juna 2020. godine i 31. decembra 2019. godine imala vrednost PPLA iznad propisanog limita.

	<u>Na dan 30. juna 2020.</u>	<u>Na dan 31. decembra 2019.</u>
PPLA	134,81	197,37%

Grupa pored obračuna regulatornih i internih pokazatelja sprovodi i redovni stres test za rizik likvidnosti. Analiza perioda opstanka radi se na nedeljnom nivou. Definisane su tri vrste krize (kriza imena, tržišna kriza i kombinovana kriza) sa dva stepena ozbiljnosti (blaga i ozbiljna). Svaka od kriza ima pretpostavljeni period trajanja.

Najgori scenario koji se prati pretpostavlja veoma ograničen pristup međubankarskom tržištu i tržištu kapitala, i u isto vreme velike odlive po osnovu klijentskih depozita. Dodatno, simulacija pretpostavlja veće korišćenje garancija i kreditnih linija. Početkom 2018 godine usvojena je nova metodologija za analizu perioda opstanka. Grupa je definisala interne limite za SPA. Metodologija koja se koristi za Analizu perioda opstanka (SPA) u EBS se zasniva na Pristupu opasne zone. Model opasne zone se koristi kao model rizika finansiranja u sistemskim stres testovima. Pretpostavka je da je rizik likvidnosti sekundarni rizik, koji se lako može proširiti i povećati bilo koju krizu koja proističe iz drugih kategorija rizika. Pristup Opasne zone podrazumeva da dok se kriza razvija i postaje ozbiljnija, postoje kritične tačke gde se svako finansijsko tržište zatvara i više nije dostupno za subjekt.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Kao dodatni način za upravljanje rizikom likvidnosti, Grupa na mesečnom nivou izrađuje izveštaj o gepu likvidnosti, u kome su pozicije raspoređene ili u skladu sa ugovorenim rokom dospeća ili uz primenu pretpostavki za raspoređivanje pozicija koje nemaju ugovoreni rok dospeća. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti je odgovorno za redovno praćenje i izveštavanje. Izvršni odbor Grupe je usvojio interne limite za gep likvidnosti i to za pokazatelj apsolutnog novčanog toka i pokazatelj kumulativnog novčanog toka. Metodologija izrade izveštaja je definisana kroz zaseban interni akt.

Grupa u skladu sa zahtevima matične Grupe, a na bazi EU regulative, prati i izveštava pokazatelj NSFR (Net Stable Funding ratio). Pokazatelj je definisan kao odnos elemenata koji obezbeđuju stabilno finansiranje i elemenata koji zahtevaju stabilno finansiranje, i služi za praćenje rizika strukturne likvidnosti, sa fokusom na dugoročno finansiranje u svrhu ograničavanja upotrebe kratkoročnog finansiranja i finansiranja neusklađenosti. Grupa je definisala interne limite za pokazatelj NSFR.

Visina internih limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti riziku likvidnosti putem mesečnog izveštaja o pokazateljima rizika likvidnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Grupe koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Grupe je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Grupa primenjuje metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala Grupe.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Grupa izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala Grupe.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Grupe, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su tri vrste limita:

- VaR limit
- Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)
- Stop loss limiti

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	Na dan 30. juna 2020.	Na dan 31. decembra 2019.
<i>Kamatni rizik</i>	12.152	26.549
<i>Devizni rizik</i>	5.293	6.483
Ukupno	14.221	26.210

Obračun VaR-a se sprovodi u tehničkom rešenju implementiranom na nivou Erste Grupe.

Postavljena su dva limita osetljivosti, PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.4. Tržišni rizici (nastavak)

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca . zasebno za hartije od vrednosti u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi.

VaR i limite osetljivosti odobrava Izvršni odbor Grupe, na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe. Izloženost i usklađenost sa limitima prati se na dva nivoa, od strane Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i od strane Group Trading Book Risk Management.

Stop loss limiti su uspostavljeni za month-to-date (MtD) i year-to-date (YtD) rezultate Sektora finansijskih tržišta. Razlika između maksimalnog MtD/YtD i trenutnog MtD/YtD se stavlja u odnos sa limitom i ne sme biti veća od definisanog limita. Stop loss limite odobrava Izvršni odbor Grupe na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Izloženost se prati na dnevnom nivou.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita. Visina limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti tržišnim rizicima putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u knjizi trgovanja.

6.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena kamatnih stopa, a Grupa je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Grupa smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Grupe redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Grupa je uspostavila set indikatora i limita osetljivosti kojima se prati i upravlja izloženošću kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.

Basis point 01 (BP01) – promena vrednosti bilansnih pozicija usled promene kamatnih stopa za jedan bazni poen (izloženost se prati na ukupnom i nivou pojedinačnih valuta, za definisane vremenske korpe).

Economic Value of Equity (EVE) – šok od +/- 200 baznih poena (sa i bez primene floor-a za kamatne stope) za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva.

Pored EVE 1 indikatora, uspostavljen je i redovno se prati i izveštava i EVE 2 pokazatelj. EVE 2 je baziran na 6 različitih (paralelnih i neparalelnih) scenarija definisanih EBA smernicama.

Market Value of Equity (MVoE) - šok od +/- 200 baznih poena za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva uvećana za marginu. MVoE se računa samo za potrebe ALM u vidu steering_a i nema postavljenog limita.

EVE i MVoE raciji se obračunavaju kao odnos osetljivosti i kapitala.

CR01 – promena vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoređenih u bankarsku knjigu usled promene kreditnog spreda za 1 bazni poen.

Pored pokazatelja kojima se meri uticaj promena kamatnih stopa na ekonomsku vrednost kapitala, Grupa je definisala pokazatelje preko koga se procenjuje uticaj promena kamatnih stopa na neto kamatni prihod. Koriste se šokovi od +/-200 baznih poena (sa i bez primene floor-a za kamatne stope), šokovi uslovljeni tržišnom volatilnošću kamatnih stopa, kao i 6 scenarija propisanih EBA smernicama.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.4. Tržišni rizici (nastavak)

Kako bi se identifikovao kamatni rizik i obračunali pokazatelji, sve pozije se grupišu u predefinisane vremenske korpe na bazi preostale ročnosti ili narednog određivanja kamatne stope. Pozicije bilansa stanja koje nemaju ugovoreni rok dospeća (pre svega depoziti po viđenju) se modeliraju statističkim metodama.

Visina limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti kamatnom riziku putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u bankarskoj knjizi.

6.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Grupa upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Grupe, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Grupa dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor finansijskih tržišta i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije. Grupa kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Grupa dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku prvog polugodišta 2020. godine, Grupa je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Grupe na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Grupe.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.5. Koncentracija rizika Grupe

Koncentracija rizika Grupe obuhvataju rizike izloženosti Grupe prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Grupe prema licu povezanom sa Grupom.

Praćenje izloženosti Grupe ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Grupe prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Grupe.

U toku prvog polugodišta 2020. godini Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Grupe utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Grupom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije.

6.6. Rizici ulaganja Grupe

Rizici ulaganja Grupe, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Grupe i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Grupe u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne pređu 60% kapitala Grupe.

Izloženost riziku ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Grupe nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U toku prvog polugodišta 2020. godini, Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

6.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Grupa najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Grupka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja. Limiti se nakon odobrenja od strane matične Grupe usvajaju i lokalno, od strane definisanog nivoa odlučivanja.

Izloženost Grupe riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Grupe nisko.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Grup. Takođe se vrši procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim ne-finansijskim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Banci. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Grupa kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjavanja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Grupa je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Grupe operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Grupa je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, Provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Grupe obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Grupa vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

6.9. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Grupe.

Grupa upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Grupe. Rukovodstvo Grupe redovno prati pokazatelje adekvatnosti Grupe i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije, koje su od 30. juna 2017. godine u potpunosti usklađene sa zahtevima Bazel 3 standarda, propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 – dr. odluka, 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019 i 27/2020) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016, , 103/2018, 88/2019 i 67/2020).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Regulatorno pripisani minimalni pokazatelji adekvatnosti kapitala, uključujući zaštitne slojeve kapitala sa stanjem na dan 30. juna 2020. godine iznosili su:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala 10,28% (4,5% regulatorni minimum, uvećan za 2,5% zaštitnog sloja za očuvanje kapitala, 1% zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku i 2,2% zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik)
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala 11,78% i
- pokazatelj adekvatnosti kapitala 13,78%.

Pored zahteva definisanih u vidu minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala i zaštitnih slojeva kapitala, Grupa je u obavezi da ispunjava i dodatni regulatorni minimalni kapitalni zahtev, definisan u procesu sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP), koji je Narodna banka Srbije za 2020. godinu definisala u formi minimalnog zahteva za kapitalom.

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Grupe i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Grupe se sastoji od osnovnog (konkretno osnovnog akcijskog kapitala) i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

Kapital Grupe čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe jednak je odnosu kapitala Grupe i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Grupa sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom kao koncept koji je u Banci uspostavljen, kao svoju ključnu komponentu ima Proces interne procene adekvatnosti kapitala (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP). Ovaj okvir je definisan kako bi podržao rukovodstvo Grupu procesu upravljanja rizicima kojima je Grupa izložena, kao i njenim internim kapitalom, a sve u cilju da se postigne da Grupa ima zadovoljavajući nivo kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom predstavlja sveobuhvatan sistem koji je neophodan kako bi se zadovoljila očekivanja regulatora, ali i da bi se obezbedili efikasni interni instrumenti za upravljanje. Sastoji se od sledećeg:

- Izveštaja o sklonosti ka rizicima (Risk Appetite Statement - RAS), limita i strategije upravljanja rizicima;
- Sveobuhvatnih analiza izloženosti rizicima uključujući ocenu materijalne značajnosti rizika, analizu i upravljanje rizikom koncentracije i stres testiranje;
- Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika (Risk-bearing Capacity Calculation - RCC);
- Planiranje ključnih pokazatelja izloženosti rizicima;
- Planiranje oporavka i restrukturiranja.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 71/2015) Grupa redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za očuvanje finansijske otpornosti Grupe, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja. Pored navedenog, Grupa za potrebe pripreme Plan restrukturiranja i definisanja Minimalnog zahteva za kapitalom i podobnim obavezama Grupe dostavlja Narodnoj banci Srbije podatke, u skladu sa Odlukom o minimalnom zahtevu za kapitalom i podobnim obavezama Grupe ("Službeni glasnik RS". br. 30/2015 i 78/2017) i Odlukom o informacijama i podacima koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 78/2015, 78/2017 i 46/2018).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine
6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
6.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Grupe na dan 30. juna 2020. i 31. decembra 2019. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	30.06.2020.	U RSD hiljada 31.12.2019.
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	12.909.000	12.909.000
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	2.553.944	2.553.944
Dobit iz koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	288.419	1.297.500
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	740.779	853.900
Nerealizovani gubici	(111.117)	(128.085)
Ostale rezerve	15.634.894	12.955.128
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(26.468)	(26.210)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	(739.078)	(683.396)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita	(26.368)	(29.530)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 i čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine	(9.191)	(9.430)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 i čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	(3.888)	-
	31.210.926	29.692.821
Dopunski kapital		
Subordinirane obaveze	3.614.896	3.677.972
	3.614.896	3.677.972
	34.825.822	33.370.793
Kapital:		
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	12.698.244	11.481.342
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	158.525	210.080
Kapitalni zahtev za devizni rizik	12.090	10.100
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.395.833	1.282.829
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	58.425	54.852
Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	17,43	18,22
Adekvatnost osnovnog kapitala	17,43	18,22
Adekvatnost kapitala	19,45	20,47

Grupa je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Odlukom o izmeni Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018) i Odlukom o izmeni Odluke o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018, 88/2019 i 67/2020) koje su stupile na snagu od 1. januara 2019. godine u potpunost ukinut celokupan koncept obračuna rezerve za procenjene gubitke, kao i tretman potrebne rezerve za procenjene gubitke kao odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala.

Pokazatelj leveridža

Pokazatelj leveridža Grupe, koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Grupe, i iznosa izloženosti za potrebe obračuna pokazatelja leveridža, iznosio je 10,47% na dan 30. juna 2020. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvornima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

	u RSD hiljada	
	Na dan 30.06.2020.	Na dan 31.12.2019.
CVA	27.988	16.395
DVA	5.371	1.892

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti.

U skladu sa MSFI 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe FV svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u Napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

Nivo FV 1

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo FV 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo FV 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo FV 2

Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spreadovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo FV 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spreadove koji se izводе iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje se po stoje kotacije, nelikvidne obveznice, kao i krediti i depoziti klasifikuju se kao Nivo 3.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

7. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjvanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za 30. juna 2020. godine.

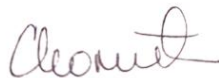
8. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 30. juna 2020. godine i 31. decembra 2019. godine u funkcionalnu valutu. za pojedine strane valute su:

	U RSD	
	30. juna 2020.	31. decembra 2019.
EUR	117,5760	117,5928
USD	104,6329	104,9186
CHF	109,9252	108,4004

Novi Sad, 28. avgusta 2020. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čović
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Jasna Terzić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine

PRILOG

Korišćene skraćenice:

AC	(eng. Amortized cost) – Vrednovanje finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti
AFS	(eng. Available for sale) – Raspoloživo za prodaju
ALCO	(eng. Asset and Liability Management Committee) - Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
ALM	(eng. Asset and Liabilities Management) - Upravljanje aktivom i pasivom
AML	(eng. Anti-Money Laundering) - Sprečavanje pranja novca
bps	(eng. Basis points) – Procentni poen
CCF	(eng. Credit Conversion Factor) – Regulatorni faktori konverzije
CR01	(eng. Credit Price Value) - Pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen
CRR	(eng. Capital Requirements Regulation) – uredba Evropske unije o kapitalnim zahtevima
CVA	(eng. Credit Value Adjustments) – Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti druge ugovorne strane
DTA	(eng. Deferred tax asset) - Oložena poreska sredstva
DVA	(eng. Debit Value Adjustment) - Sospstveni rizik neizvršenja obaveza
EAD	(eng. Exposure at Default) - Izloženost u slučaju neizmirenja obaveza
EBA	(eng. European Banking Authority)– Evropsko telo za superviziju banaka
EIR	(eng. Effective interest rate) – Efektivna kamatna stopa
EVE	(eng. Economic Value Of Equity) - Ekonomska vrednost kapitala
FVOCI	(eng. Fair value through other comprehensive income) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz ostali rezultat
FVPL	(eng. Fair value through profit or loss) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz bilans upeha
FV	(eng. Fair value) - Fer vrednost
FX	(eng. Foreign exchange) - U stranoj valuti
GCA	(eng. Gross Carrying Amount) - Bruto knjigovodstvena vrednost
HFT	(eng. Held for trading) – Portfolio HOV raspoloživih za trgovanje
HOV	Hartije od vrednosti
HTM	(eng. Held to maturity) – Portfolio HOV koja se drže do dospeća
ICAAP	(eng. Internal capital adequacy assessment process) - Proces interne procene adekvatnosti kapitala
IRB	(eng. Internal Ratings Based Approach) - Pristup zasnovan na internom rejtingu
LGD	(eng. Loss Given Default) - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza
LTV pokazatelj	(eng. Loan To Value) - Odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
MVoE	(eng. Market Value of Equity) - Tržišna vrednost kapitala

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
U periodu od 1. januara do 30. juna 2020. godine**

NBS	Narodna banka Srbije
NPL	Nenaplativa potraživanja
NSFR	(eng. Net Stable Funding Ratio) - Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja, a predstavlja indikator strukturne likvidnosti koji ima za cilj sprečavanje strukturnih neusklađenosti u strukturi bilansne aktive i pasive u vremenskom periodu od 1 godine
OAK	Odluka o adekvatnosti kapitala
OCI	(eng Other Comprehensive Income) – Ostali rezultat
OTC derivati	(eng. Over the Counter) - vanberzanski derivati (eng. Probability of Default) - Verovatnoća neizmirenja obaveza
PD	
POCI	(eng. Purchased or originated credit impaired) - Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja
PPLA	Pokazatelja pokriva likvidnom aktivom
PVBP	(eng. Price Value Basis Point) - Pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen
RCC	(eng. Risk-bearing Capacity Calculation) - Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika
REPO	(eng. Repurchase Agreement) - Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.
RSD	Dinar Republike Srbije
SICR	(eng. Significant increase in credit risk) - Značajno povećanje kreditnog rizika
SME	(eng. Small and Medium Size Enterprises) - Mala i srednja preduzeća
SPA	(eng. Survival Period Analysis) - Analiza perioda opstanka
SPPI	(eng. Solely payments of Principal and Interest) – Procena karakteristika ugovorenih novčanih tokova da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate
SREP	(eng. Supervisory Review and Evaluation Process) – Proces supervizorske procene
VaR	(eng. Value-at-Risk) - Vrednost pod riskom meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija

Erste Bank a.d. Novi Sad

Bulevar oslobođenja br. 5
21000 Novi Sad
www.erstebank.rs
info@erstebank.rs

Tel: 080 0201 201
066 8969 000
Fax: 021 4809 700

Agencija za privredne registre: 974/2005
Matični broj: 08063818
PIB: 101626723
Poslovni račun: 908-34001-19
Ukupan upisani i uplaćeni kapital:
12.909.000.000,00 RSD

IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

Na osnovu odredbi Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ br. 31/2011, 112/2015, 108/2016 i 9/2020), lica odgovorna za sastavljanje konsolidovanog polugodišnjeg izveštaja, daju sledeću

IZJAVU

Prema našem najboljem saznanju, konsolidovani polugodišnji finansijski izveštaj društva Erste Bank a.d. Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5, Novi Sad, MB 08063818, za period od 01.01.2020. do 30.06.2020. godine sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva.

Lice odgovorno za sastavljanje izveštaja
Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

Zakonski zastupnik
Predsednik Izvršnog odbora

Stevan Čomić

Slavko Carić

Erste Bank a.d. Novi Sad

Bulevar oslobođenja br. 5
21000 Novi Sad
www.erstebank.rs
info@erstebank.rs

Tel: 080 0201 201
066 8969 000
Fax: 021 4809 700

Agencija za privredne registre: 974/2005
Matični broj: 08063818
PIB: 101626723
Poslovni račun: 908-34001-19
Ukupan upisani i uplaćeni kapital:
12.909.000.000,00 RSD

IZJAVU

Konsolidovani polugodišnji finansijski izveštaji društva Erste Bank a.d. Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5, Novi Sad, MB 08063818, za period od 01.01.2020. do 30.06.2020. godine nisu revidirani.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije, Erste Bank A.D. Novi Sad nema obavezu revizije periodičnih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje izveštaja
Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

Stevan Čomić

Zakonski zastupnik
Predsednik Izvršnog odbora

Slavko Carić

